

حیکایه تی ږ شپۆشه کان

کۆمهله چیرۆک

دانا فایهق

2008

ناو كتيب: حيكايه تي ره شيوشه كان

نووسهر: دانا فايه ق

بابه ت: كومه له چيروك

مونتاز: خاليد محهمه د

به رگ: نهرمين مسته فا

تيراژ: 750

نرخ: 1000 دينار

ژماره ي سپاردن: 656 ي 2008

چاپ: چاپخانه ي سه رده م

ده زگاي چاپ و په خشي سه رده م

كوردستان سليمانى

پېرست

- 5 *تەرميک لهوبەر تەلە درکاوييەکانەوہ
- 13 *ياسای قەفەزە بچکۆلەکان
- 23 *نەينیيەکان ئەو ديوو وینەکەى ژەنەپرال
- 33 *شەوى نەنوو سینهوہى حیکایەتەکان
- 49 *فرمیسکەکانى پاش مەرگى باوکم
- 59 *بەرەو مائیک له ئاو
- 69 *دوا خەونى ئیسماعیل
- 81 *بۆگەنى سەيرانگەکەى شار
- 89 *گەرانهوہ بۆ خەونەکان

تەرمىك لەوبەر تەلە دېڭاۋىيە كانەۋە

(خودايه.. چ دهبوو نه گهر له جياتى سى له سهر چوارى زهوى،
چوار له سهر چوارى ئاو بووايه؟! يان چ دهبوو نه گهر زيانى
مرؤفه كانيش ومكو ماسى له نيو ئاودا بووايه؟!). نه مه قسه ي ههموو
جاريكى نهو هاورپيه م بوو كه له كاتي كدا دهيويست خو ي فيرى
مه له كردن بكات.. خنكا.

هاورپكه م دهى گوت: (هر نه وهنده ي فيرى مه له كردن بووم، ئيدى
هه رگيزاو هه رگيز جاريكى دى پى نانيمه وه به وشكانيدا، چونكه
مرؤفه تنها له نيو ئاودا هه ست به ئازادى وه مانى سنووره كان
دهكات..).

من پيشتر بيكه نينم به ههموو نهو قسانه دههات كه هاورپكه م
دهى كردن، هه ر بو يه ههموو جاريك به گالته جارپيه وه وه لاميم

دهدايه‌وه. گه‌لێك جار له‌سه‌ر ئه‌و قه‌شمه‌رييانه‌ هاورپێكه‌م لێم توورده‌بوو، دلی لێم ده‌ره‌نجا، به‌لام دواي ماوه‌يه‌كي كه‌م ياشگه‌ز ده‌بووه‌وه‌و ناشتي ده‌كردمه‌وه.

كاتێك چووم بۆ هێنانه‌وه‌ي ته‌رمي براكه‌م، له‌به‌رده‌مي ته‌له‌ دركاوييه‌كاندا رینگه‌م پێ گيراو نه‌يانه‌ه‌شت تاكه‌ هه‌نگاوێكي تر له‌ ته‌رمي براكه‌م نزیک بېمه‌وه، كه‌ چه‌ند هه‌نگاوێك دواي ئاوديوبووني له‌ ته‌له‌ دركاوييه‌كان كوژرابوو، ئه‌وسا هه‌ستم به‌ گرنگی و گه‌وره‌يي قسه‌كاني هاورپێكه‌م كرد.

ئهو كاته‌ي گه‌ه‌شتمه‌ نزیک ته‌رمي براكه‌م، چه‌ند سه‌گيكي نيشتماني ئه‌وديوو له‌ چوارده‌وري ته‌رمه‌كه‌ي بوون و هه‌ريه‌كه‌يان له‌لای خۆيه‌وه‌ ددانی له‌ به‌شيكي ته‌رمه‌كه‌ گيركردبوو. بێ ئه‌وه‌ي گرنگی بده‌ن به‌ بووني كه‌سيك يان ترسيان له‌ براي ئه‌و نيچيره‌ هه‌بیت، كه‌ بێ به‌زه‌بيانه‌ ددانيان له‌ گۆشته‌كه‌ي گيركردبوو، به‌رده‌وام ده‌گه‌ران بۆ به‌تامترین و نه‌رمترین شويئي ته‌رمه‌كه‌. دوو سه‌گ له‌ خواره‌وه‌ كرته‌كرتي ددانه‌كانيان ده‌هات و خه‌ريكي داكرماندن و وردكردي ئيسقانه‌كاني قاچي براكه‌م بوون. سه‌ره‌رپۆي ئه‌و قاچانه‌ گه‌لێك جار له‌گه‌ل براكه‌مدا ده‌يدايين به‌ شه‌ر. هه‌ردووكمان منالبووين، دايكه‌م جيگاي خه‌وتني من و براكه‌مي به‌ته‌نيسه‌ت يه‌كتره‌وه‌ راده‌خست، هه‌موو جاريك ئه‌و قاچانه‌ له‌ سنووري جيگاگه‌ي خۆيان ده‌ترازان و ده‌هاتنه‌ سه‌ر جيگاگه‌ي من، ئيدي له‌گه‌ل براكه‌مدا لێمان ده‌بوو به‌ شه‌رو به‌رده‌بووينه‌ گياني يه‌كتری.

خوینیکی خهست له زامهگانی تهرمی براكه مه وه دههاته دهری و
جۆگه له یهکی باریکی دروست کردبوو، دهتگوت ره شماره له نیوان
بهرده گاندا جیگای بۆ خۆی ده کرده وه له تهله دپکاوییه کان نزیك
دهبو وه.

ئاگام لیبوو هه ئۆیهك بی ئه وهی گوئی به مه ترسیی به زانندی
سنوو بدات، له تهرمی براكه م نزیك بو وه وهو چپنوکی له جگه ری
گیر کردو له گه ل خۆیدا بردی.

هاورپیکه م دوا ی ئه وهی له هه ولئی پهیدا کردنی بال بیهیوابوو، به
خه مباریه وه دهیگوت: (مرؤف ئه گه ر خاوه نی مه نترین سه رمایه ش
بیّت، هیشتا ئاسووده نابیّت، چونکه وهکو هه لۆ دوو بالی نییه بۆ
فرین!.. دوو بالی نییه بۆ ئه وهی ئاره زوو هگانی دلئی پی جیبه جی
بکات!..).

سه گه کان به رده وام بوون له ونچرونچر کردنی تهرمی براكه م، خوین
به دهمو که ئبه کانیهی اندا دههاته خوارئ، به لام تا ئه و کاته هیچ
یه کیکیان له سه رو دهمو چاوی نزیك نه بوو بوونه وه. چاوه گانی براكه م
زهق زهق له منیان دهروانی و زه رده خه نه یه کی سیحراویش
سه رلیوه گانیان ده گیر کردبوو. هه ستم ده کرد دهیان رسته له ژیر ئه و
زه رده خه نه یه دا خۆیان هه شاردا وه.

پیده چوو براكه م به خۆش حالیه وه بلیّت: (ئیدی بیخه مم، چونکه
له دوا جاردا توانیم ئه و قه لایه ش به زینم، که زۆریه ی خه لکی به
ترسه وه لئی دهروان..) یان دوور نه بوو بلیّت: (جوانترین مردن ئه و
مردنه یه که له پیناوی باوه ر هگانی خۆندا پیی ده گه یت..). پیده چوو

به من بلیت: (تۆش فریاکه وه له پیناوی باوهره کانتدا بمره!..)، به لام من ههر زوو ئه و رسته یه م له بیر خۆم برده وه به هیواشی به خۆم گوت: نا.. برهوا ناکه م ئه و قسه یه ی ههر له خه یالیشدا بووبیت، به لام رهنگه به شادییه وه گوتبیت: (ئیستا من له و ژیا نه دا ده ژیم که باوکم هه میسه خه ونی پیوه ده بینی و به رده وام خۆزگه ی پی ده خواست. ئیستا به دریزی سال، بی ئه وه ی گوی به جیاوازی وهرزه کان بده م، دوور له چوارچپوه ی ژوورزه کان ده خه وم..). باوکم گه لیک جار ده یویست مملانی له گه ل وهرزه کاندا بکات، به لام هه موو جاریک به تیکشکاو بییه وه ده یگوت: (ئیمه ده بیته نه نه ته پابه ند بین به و سنوورانه شه وه، که وهرزه کانی سال دیارییان کردووه بۆمان. من هه زده که م له چله ی زستانیشدا دوور له چوارچپوه ی ژوورزه کان بخره وم، چونکه مرؤف له ده ره وه ی ژوورزه کان که متره هه ست به بوونی ئه و چوارچپوانه ده کات که بوی ده ستنیشان کراوه، که چی زستان هه موو جاریک هه ره شه که ی خوی ده لیته وه و هاوار ده کات: ئه گه ر جیاوازی له نیوان من و وهرزه کانی دیکه دا نه که ن، دلنیابن ره قتان ده که مه وه!..).

ئه و دوو سه گه ی له خواره وه خه ریکی وردکردنی ئیسقانه کانی قاجی براکه م بوون، ورده ورده به ره و لای سه ری ملیان نا. بی ئه وه ی سه گه کانی تر ریگه یان پی بگرن، ده ستیان کرد به پچرین و خواردنی لووت و گوچکه و گوشتی ده موچاوی براکه م. هینده شاره زایانه و زیره کانه ددانه کانیان له که لله سه رو ده موچاوی گیرده کرد، مرؤف به سه رنجدانیکی کورت هه رزوو هه ستی ده کرد ئه وه کاری به رده وای ئه و سه گانه یه. له ماوه یه کی زۆر که مدا بچوکتین نه رمایان به

كەللەسەرى براكەمەوۈ نەھىشت، سەگەگانى دىكەش ماوئەك بوو دەستيان كىردىبو بە وردكىردنى ئىسقانەگانى تىرى جەستەى براكەم. ئەو كاتەى جوگەلەى خوئىنى تەرمى براكەم لە ژىر تەلە دىركاويىەكانەوۈ گەئىشتە نىزىكى پىلاوۈكانەم، سەگەگان لە وردكىردنى ئىسقانەگان بووۈونەوۈو خەرىكى جىھىشتى تەرمى براكەم بوون، ھەر لەو كاتەشدا رەشەبايەك ھەئىكىردو ھەموو تالە موۈەگانى قىزى براكەمى لەگەل خۇيدا راپىچ كىرد.

براكەم بەر لەوۈى بو دواچار لە دەروازەى مالئەوۈ بىتە دەرىۈ دوا مالئاوایى بكا، بە چاۈى پىر لە فرمىسكەوۈ روى تىكىردم بە دەنگىكى خەمبارەوۈ گوتى: (من تەنھا خۇزگە بە با- دەخوام!)، چونكە بى ئەوۈى قاچى ھەبىت، بە ئارەزوۈى خۇى دەگەپىۈ بەبى ترسو سلەمىنەوۈ سەر بە ھەموو شوئىنىكدا دەگا...!).

وا تەمەنىكە بەدىار وردە ئىسقانەگانى تەرمى براكەمەوۈ دانىشتوومو چاۈەپى نەمانى تەلە دىركاويىەگان دەكەم، چونكە يەكەم رۇژ كە ھاتم بوۈ بردنەوۈى تەرمەكە، سەربازىك لەوبەرى تەلبەندەكەوۈ ھاۈارى لى كىردم: (چاۈەروان بە.. ھەر كاتىك تەلە دىركاويىەگان پىرۇزىيان لە دەست دا، ئەوسا بە ئاسانى دەتوانى تەرمى براكەت لەگەل خۇتدا ببەيتەوۈ).

ياساى قهفهزه بچكۆله كان

هەر کاتیڤ بەو رەنگە زەردو بېھیزیەو لەناو جیگەکیددا
دەییینم، راستەوخۆ ئەو ساتانەم بێردەکەو پتەووە کە پیکەووە لە
بەیانییەووە تا درەنگانی شەو یاری و شەرەشەقمان دەکردو کۆلانەو
کۆلان یەکتیمان راودەناو خەنگمان بێزارو هەراسان دەکرد. شووشەمان
لەسەر ریی خەلک وردوخاش دەکرد، لە گەرماي نیوەرۆی هاویندا لە
جەرپەسی مالانمان دەداو ریمان دەکرد، دارلاستیکی تەلمان دەنا بە قاچی
رووتی کچە تەنوورە لەپیکانەووە، شەقمان لە تەنەکە ی خۆلی
بەردەرگای مالان هەندەداو پیسییەکە ی ناویمان بلاودەکردەووە...
من هەرگیز نەمدەوویست دلی برەنجینم و هەر کاتیڤ داوای
بکرایە لەگەئیدا دەچووم بۆ کۆلان و خۆلەخۆلۆمەردان. بەیانیان زوو
لە خەو بەناگای دەهینامەووە دەیگوت: (جاری زوووە بۆ ناخواردن،

كەمىك دەچىنە كۆلەن يارى دەكەين و دواتر دېنەو نەنەكەمان دەخوین). بەو گەرمایەى نیوەرپۇى ھاوین نەیدەھىشت كەمىك بەخوم، كۆلەنەو كۆلەن دواى خۇى دەخستم. شەوان ھىشتا بە تەواوى تىرم نەدەخوارد، بە ئامازە تىى دەگەیاندم (كاتى كۆلەنە!..).

ئەگەرچى گەلېكجار لە كاتى يارىکردن و شەرەشەقدا چىنىكى باشى تېھەلدەدام و دەيگرياندم، بەلام من بەردەوام ئەووم لەبەرچاوبوو، كە ئەو باوكمەو لىدانىش بە دەستى باوك شتىكى ئاسايىه، ھەر نەبى لە گەرەكەكەى ئىمەدا!.. جگە لەوھىش زۆرجار بۇى گىراپوومەو دەمزانى كە ئەو لە ترسى باوكى بە مندالى ھەرگىز نەيوپرابوو بچىتە ناو منالانى گەرەك و يارىيان لەگەلدا بكات، نەك ھەر ئەو، بەلكو نەيتوانىبوو زۆر شتى تىرش بكات.. (پىكەنين بە ھەموو جۆرەكانىيەو قەدەغە بوو، قسەکردن بە دەنگى بەرز قەدەغە بوو، پرسیارکردن قەدەغەبوو، گۆرانىوتن كوفر بوو ئەگەر بە دەنگى نزمىش بوایە، پالکەوتن يان قاجراكىشان لەبەرچاوى ئەودا لە گوناھە گەرەكان بوو!... ئىنجا چى قەدەغە نەبوو؟!..) باوكم وای دەگوت. ئەو باسى يەكەمىن رۇزى چوون بۇ قوتابخانەى خۇىى بۇم دەگىراپىەو، ئەوكاتەى بۇ يەكەمىن جار لە تەمەنىدا كىبىسى وەرگرتووم بەوپەرى شادىيەو گەراوتەو مالى، ئەو رۇژە لە خۇشى كىبەكانى ئاگای لە نانخواردنىش نەماو، بەردەوام رىزى كىروون و ئەمدىوو و ئەودىوو پى كىروون، تەننەت بىرى ئەو

بېرگه يه شى نهماوه له ياساى مالى خوياندا، كه (پالگه وتن يان
 قاچپراكيښان گه وره ترين تاوان و بيئده بيبويه و سزاي توندى له دوايه)..
 ئه و ده يگوت: (به دهما پالگه وتبووم و ههردوو قاچم له دواوه
 بهر زگر دبوونه وه، كتيبى ئه لف و بىي كوردى-م له بهرده مى خوم
 دانابوو و سهيرى ويئنه كانى ناويم ده كرد، حهزم ده كرد يه كييك بوومايه
 له كه سه كانى ناو ويئنه كان! له ناكاو ههستم به نازاريكى داچله كيينه ر
 كرد له بنى پيم.. نازاريك مرؤف له دريژهى ته مه نيدا كه مجار
 رووبه پرووى ده بيئته وه، له گه ل نازاره كه دا بونكر پرووز لووتى پر كرد،
 بونيك تا ئيستاش ههست به بوونى ده كه م له لووتمدا!.. له گه ل نازارو
 بونكر پرووزه كه دا به په له ناوړم دا يه وه، باوكم له سه ر ئه زنؤ دانىشتبوو و
 تا جگه ره كه ي ده ستى به ژيى پيم نه كوژا يه وه ده ستى هه ئنه گرت.
 و ابزانم جگه ره كه تا سه ر ئيسقان به بنى پيمدا چوو بووه خواري، بويه
 له رؤزى دووه مه دا نه متوانى بچم بؤ قوتا بخانه..). له گه ل هه ر
 گيړانه وه يه كى ئه م به سه ره اته دا له دلى خومدا ده مگوت: (باوكم
 چهند گونا هبووه به مندالى!..) و قوناغ به قوناغ روودا وه كه م ده هيئنايه
 بهر چاوى خوم، به لام هه موو جاريك له گه ل بيستنى وشه ي
 (بونكر پرووز) دا ئه و رؤزم بير ده كه وته وه، كه باوكم وتى: (با برؤين..
 ئه مپروؤ رؤزى سزادانى بؤقه كانه!..). پي كه وه به ره و زه لكا وه كه ي
 ده روازه ي شار رويشتين و ده ستان كرد به راوه بؤق، ژماره يه كى زور
 بؤقمان راو كرد. من زياتر به دواى بؤقه گه وره كاندا ده گه رام و

خۆشەوېستىيەكى شاراوم ھەبوو بۇ بۇقە چكۆلەكان، بەلام باوكم گويى بە بچووكى و گورەييان نەدەدا. وابزانم ھەندىك لە بۇقەكان ھەستىيان بە تراژىدىاي مەرگى خۇيان كوردبو لە چەند ساتىكى تردا، خۇيان مت كوردبو و جولەيان لە خۇيان بېرىبوو. دواتر دەستمان كرد بە كۆكردنەوھى دارو چىلكەو كوردنەوھى ئاگر، ئاگرىك لەو ئاگرانەى دۇزەخ بە بىرى خەلك دەھىننەوھ. باوكم دانە دانە بۇقى لە توورەكەكەى دەستى دەردەھىناو بەر لەوھى فېرپيان بداتە ناو دۇزەخەكەوھ، تەنھا قاچىكى دەگرتن و بە بەرزى لەسەر ئاگرەكە رايەدگرتن!. بۇقەكان خۇيان رادەپسكاندو دەيانويست لە دەستى باوكم ھەلبېن، لە ترسا ميزيان دەگرد بە باوكمداو دەنگىكى سەيريان لىوھ دەھات، دەنگىك لە ھەموو شتىك دەچوو، جگە لە قىرەى بۇق!. بۇقەكان زوو زوو چاويان دادەخست و لە چاوياندا ھەست بە بىگوناهىيەكى زەق دەكرا، دواتر باوكم دەستى شل دەگردو بۇقەكان بەردەبوونەوھ ناو ئاگرەكە. بۇقەكان لە جىيى خۇيان ھەلدەبەزىينەوھو دەكەوتنەوھ ناو ئاگرەكە، ئىمەيش لە جىيى خۇمان ھەلدەبەزىينەوھو پېر بە گەروومان پىدەكەنننن و كەيفمان بەو يارىيە خۇشە دەھات!.. بۇقەكان وردە وردە لەناو ئاگرەكەدا دەئاوسان و پاشان دەتەقنن، لىنجىيەكى سەوز لە شوپنى تەقىنەكەيان دەھاتە دەرى و دىمەنىكى دروست دەگرد، زياتر لە تابلۇى شىوھكارىكى تازەكار دەچوو. بەر لە جىھىشتنى ئەو شوپنە، باوكم توورەكەكەى ھەلگرت، سەيرىكى منى

کردو وتى: (ئىشمان پىي دەبىت!). ئەو راستى كرد (رؤزى
 تۆلەكردنەو لە پشیلە) ھەمان توورەكە بەكار ھاتەو. جىبەجىكردنى
 ئەم چالاكیيەيان زۆرتر لەسەر شانى باوكم بوو. ئەو خۆى پشیلەكەى
 گرت و خستییە ناو توورەكەكەو، خۆى تەنافەكەى ھەوشەى
 پچراندو كردى بە دوو پارچەو، پارچەيەكەيانى بەست بە كلكى
 پشیلەكەو پارچەكەى تری لە ملی توند كرد، ھەر خۆیشى سەرىكى
 تەنافەكەى بەست بە ەموودەكەو سەرەكەى تری بە دەعامی
 سەيارە ەستاو كەو گرى دا. دواتر لە دوورەو ەستاین و چاوەرپى
 كەرانەو سايەقەكەمان دەكرد، چاوەرپى يەكەمین سلف و يەكەم
 جوولەى سەيارەكە بووین. من چارەنووسى رەشى پشیلەكەم دەھینايە
 پىش چاوى خۆم. پشیلەكە زەردىكى تووكن بوو، بەبى شەرمكردن
 ھەندىكجار لە درزى ژىر دەرگای ھەوشەو دەھاتە ژوورئ و جارى
 وایش ھەبوو بە دیوارەكەدا ھەلدەزناو تا ژوورەو نەدەو ەستا. ئەگەر
 كەمىك خاوين رابگىرايەو جار جارىك بشۆرايە، زیاتر لەو پشیلانە
 دەچوو كە لە ئەوروپا خەلكى لەگەل خۆياندا دەیانخەوین. لەگەل
 جوولەى سەيارەكەدا زرىكەيەكى تۆقینەر ھەردوو گویچكەمى
 قەپاتكرد، زرىكەيەك زیاتر لە زرىكەى ساوايەك دەچوو لە كاتى
 سووتانى پەنجەى دەستیدا، زرىكەيەك و ابزانم لە دوورترین شوینى
 دۇنياوہ بىسترا. دواتر تەنھا لەتیک كلكى قرتاوم بىنى بەو پارچە
 تەنافەو، كە بە ەموودەكەو بەستراوو، لەگەل پەلەيەك خوین. من

نەمتوانى زياتر سەيرى پەلە خوینەكە بىكەم و بۇ يەكەمىن جار لە
 بىنىنى خوین تۆقىم. باوكەم لەبەر خوینەكە گوتى: (شايەنى ئەو
 بەلەيە.. پەلامارى مرىشك و جوجەلە دەدەيت؟!.. دەبخۆ دەردت بى،
 ئەو چارەنووستە!..). رۆزى دادگايى مرىشكەكە چەند جارېك ئەو
 قسەيەيم بەبىر هاتەو، هەستەم بە بىگوناهىي پشيلەكەو تاوانبارى
 خۆمان دەكرد. (رۆزى دادگايىكردنى مرىشك) باوكەم منى بەرزكردەو
 بۇ سەر ديوارى مالى دراوسىكەمان و تىي گەياندم كامە مرىشكەيان
 بەنىم بۇ دادگايىكردن. مرىشكەكەم لەناو كولانەكە دەرهيناو بە پەلە
 هەلم دايە حەوشەى مالى خۆمان. هەتا من بەسەر ديوارەكەدا خۆم
 هەلدايەو ئەوديوو، باوكەم مرىشكەكەى بردبوو زوورى و رىپورەسى
 دادگايىكردنى ئامادەكردبوو. دەتگوت مرقىكى تاوانبار دادگايى
 دەكات، قۇناغ بە قۇناغ دادگايەكەى دەبرى!. باوكەم دەيگوت: (بە
 چاوى خۆم بىنىم، كەلەشېرىك بەسەرىدا فسى و دواتر ئامادەبوو بۇ
 كەلەشېرىكانى تر!، نەك هەر ئەوئەندە، بەلكو بىپاكانە دەوستى بۇ
 كەلەشېرى مالىكانى ترىش!.. بۇيە هەقى لەسىدارەدانى هەيە!...).
 باوكەم خۆى شايەت بوو، هەر خۇيشى دادوورو بىرپاردەر! لە ماوئەكەى
 زۆر كەمدا بىرپارى لەسىدارەدانى داو خىرا بىرپارەكە پەسەندكرا، من
 هەروا دانىشتبووم و ئامادەبووئەكەى بە زەوقى ئەو دادگايە سەيرو
 كۆمىدىيە بووم. دواى پەسەندكردنى بىرپارى لەسىدارەدان، جارېكىتر
 پەنا برايەو بەر تەنافى حەوشەكەو بە پەلە پەتى سىدارە بە شىشى

پانكەى سەقى ژوورەكەوۋە ھەئخراۋ مىلى مريشكە بئناپرووۋەكەى پيۋە
كرا!.. مريشكەكە ھەئبەزوۋ دابەزى دەكردو لىنگەفرتەى ھەئھاتنى بوو
لە مەرگ، ئيمەيش سەيرمان دەكردو قاقا پيدەكەنين، ھەندىچار
نووزەيكە لە مريشكەكەوۋە دەھات، كە زياتر لە پارانەوۋە دەچوو،
نووزەكە ھەر زوو لەناو تريقانەوۋەى ئيمەدا ون دەبوو. ئەو كاتەى
مريشكەكە لە جوولەو پارانەوۋە كەوت، ئيمەيش لە پيكنەنين كەوتين و
بيدەنگ بووين.

حىكايەتەكانى تۆلەو خوئين و دادگايىكردن گەليك زۆرن، نازانم
باوكم كاميانى لە زاگيرەدا ماوۋە چەنديانى بيرچوۋەتەوۋە. ئەو ئيستا
رەنگ زەردو بيھيز لەناو جيذا كەوتوۋەو تواناي ھىچى نەماوۋە. من
كورەكەمم بەدياريەوۋە داناوۋە بوى نىيە بجيئە كۆلان، يارى و
شەرەشەق بكات. دەبى بەردەوام ئاگادارى باپىرى بىت و خزمەتى
بكات، ئەو باپىرى ھەر جاريك بەو رەنگە زەردو بيھيزيەوۋە دەيبينم،
راستەوخۇ ئەو بيرەوۋەريانەوۋە چەندين بيرەوۋەريى ترم
بيردەكەويئەوۋە!

*ئەم چيروكە لە يانزەھەمىن فيستىقالى گەلاويژدا خەلاتى يەكەمى

پى بەخسرا.

نھینیه کان ئه و دیوو وینه که ی ژه نه پال

چەند كاژېرېك دواى بوونى بە سەرۆك، ژەنەرپال ھەموو خەلكى
ولاتى ئاگادار كرده، كە (لە مال و دوكانەكان.. لە فەرمانگە و
كارگەكان.. لە مزگەوت و قوتابخانە و سەر جەم شوپنە گشتىيەكانى تىرى
ولتدا، دەبى وپنەى سەرۆك بە شوپنى شياو و ھەلبواسرى..). ئەمە
يەكەم بىرپارى ژەنەرپال بوو دواى بوونى بە سەرۆك. سەرەتا كەس
گوپى بە بىرپارەكە نەداو كەسش باسى لە جىبە جىكردن يان نەكردنى
بىرپارەكە نەكرد، چونكە زۆربەى خەلكى ولات پىيان وابوو ئەم
بىرپارەش وەكو سەر جەم بىرپارەكانى تىرى سەرۆكەكانى پىشوو بۆ
ماوھىەك باسى دەكرى و پاشان پىشگوپ دەخرى و لە بىر دەچىتەو،
بەلام دواى ئەوھى سەرۆك سووربوو لەسەر جىبە جىبوونى بىرپارەكە و
سزاي تووندىشى بۆ سەرپىچىكاران زياد كرد، ئىدى تاكە تاكە دەست
كرا بە ھەلبواسىنى وپنەى سەرۆك.

نازانم بۆچى ھىندە حەزم بە بوونى وىنەى سەرۆك دەگرد لە مائەكەماندا، ھەر بۆيە گەلئىك جار باوكمە ھاندەداو زۆرم لىي دەگرد كە ھەولئى پەيداگردنى وىنەيەكى سەرۆك بداو لە مائەو ھەئىواسىن.. بەلام باوكم بئ ئەو ھى وەلامم بداتەو، ھەموو جارئىك بە مۆرەيەك و چاۋزەفگردنەو ھەيەك بىدەنگى دەگردم.

لەو كاتەو ھى برىارەكە دەرچووبوو ھىچ كەسىك زاتى نەگردبوو بە ئاشكرا نارەزايى لە دژى دەربرئ، تا ئەو كاتەى چەند مەلايەكى كەللەرەق برىارەكەيان بە حەرامو پىچەوانەى شەرع لەقەئەم داو دەنگى نارەزايان لە دژى بەرزگردەو. ئەو مەلايانە دەيانگوت: (لە ھەر شوپئىك وىنەى مەرؤف ھەبىت، مەلائىكەتەكانى خوا روو لەو شوپئە ناكەن..).

پاش ئەو ھى سەرۆك برىارى لەسىدارەدانى ئەو مەلايانەى راگەياندو برىارەكەش بە بەرچاوى خەلكەو بەسەر ھەندىكىان جىبەجئ كرا، ئىدى مەلاكانى تر ھەرزوو لە قسەكەيان پاشگەزبوونەو لەگەل كۆمەئىك مەلاى تردا رايانگەياند: (ھەئىواسىنى وىنەى سەرۆك نەك حەرامو پىچەوانەى شەرع نىيە، بەلكو ئەركىكى دىنىي پىرؤزىشە!..). ھەر وەھا دەيانگوت: (نەك تەنھا لە ناو مائ و شوپئەكانى كارگردن و شوپئە گشتىيەكان، بەلكو پىويستە ھەر ھەموومان يەكى وىنەيەكى سەرۆك بە بەرؤكمانەو ھەئىواسىن!..).

دوای له سیډاردانی مهلا کله رښه قهکان، ئیدی خه لکه که به جوړیک
 کهوتنه په له کردن و په یداکردنی وینهی سهرۆک، دهتگوت سهرۆک به
 خوئی و تهوړیکه وه به سهر سهریانه وه راوه ستاوه، ههر که سیک به
 زووترین کات وینهی دهست نه که ویت سهری له لهشی جیاده کاته وه.
 نه و نیواریه باوکه م بینی به وینهیه کی ژهنه رالته وه گه پراهه وه،
 خوشرین سات و رۆژ بوو له ته مهنما، بویه خیرا به ره و پیریه وه
 چووم و به خیر هاتنه و دم لئی کرد. یه که مین جاربوو له ژیانما هینده
 به گهرمی پيشوازی لئ بکه م، بهر له ههر شتیك وینه که م له دهستی
 وهرگرتو به خوشحالییه وه له رنگی قزو برؤ و شیوهی دموچاو و
 سمیلی ژهنه رال و ردبوومه وه. به لامه وه گرنگ نه بوو باوکه م به چ
 کویره و دیه که نه و وینهیه یه پیدا کردبوو، به لگو پیرانی شهره فی
 هه لئواسینی وینهی ژهنه رال له ماله که ماندا گرنگترین شت بوو
 به لامه وه.

باوکه م دهیویست وینه که له ژووری میوان یان له ژووری دانیشتنی
 خو مان هه لئواسری، به لام من گه لیک له بهری پارامه وه و داوام لئی کرد
 که له ژووره که ی من هه لئواسین.. به لئینیشم پیی دا به زووترین کات
 له چوار چیوهی بگرم و سپینه وه و پاککردنه وهی هه موو رۆژیکیشی له
 نه ستوی خو م بیت. دوای هه ولئیکی زور هه رچونیک بوو باوکه م رازی
 کرد، وینه که م هه لگرتو به ره و ژووره که ی خو م ملام نا. تا چرکه یه ک
 زووتر وینه که م هه لئواسیایه هینده زووتر دلخوش و ئاسوده دبووم،

بۆيە بېرىم دا وئىنەى مندالە كەمانچەژەنەكە كە پېشتەر ھاورپىيەكى
 خۆشەويستەم بە بۆنەى سالىپۇزى لەدايكبوونمەو بە ديارى بۇى
 ھىنابووم لەنئو چوارچىوہكەى دەرہيئەم و وئىنەكەى ژەنەرال لە
 شوئىنى دابنئىم. لە كاتى دەرہيئانى وئىنەى مندالە كەمانچەژەنەكەدا
 ھىندە بە پەلە بووم، بۆيە چەند جارېك بەدەستەم وە دراو لە چەند
 لايەكەوہ پارچەى لى بووہوہ. پاشان وئىنەكەى ژەنەرالەم ھىناو بە پەلە
 خستەم ناو چوارچىوہكەوہ، بەلام پاش ئەوہى بە وردى سەرنجەم لئى
 دا، ھەستەم بە كەمىك خوارى كرد، ھەرچەندە ئەگەر زۆر بە
 ديقەتەوہ سەرنج بەدرايە ئەوجا ھەست بە خوارىيەكەى دەكرا، بەلام
 دلم ئوقرەى نەگرتو زۆر بە وريايىەوہ وئىنەكەم دەرہيئايەوہ. تا ئەو
 كاتەى دلم رازىبوو بە رېكىى وئىنەكە، چەند جارېك دەرەم ھىناو تىم
 كردهوہ!. پاشان دەستەم كرد بە خاوينكردەنەوہى شووشەو چوارچىوہى
 وئىنەكە، ئىنجا بەرەو لاي ئەو بزمارە چووم كە پېشتەر وئىنەى مندالە
 كەمانچەژەنەكەى پىوہ ھەئواسرابوو، بەلام چەند ھەولم دا دەستەم
 نەگەيشتە بزمارەكەو نەمتوانى وئىنەكە ھەئبواسم. نەمدەزانى
 پېشتريش ھىندە كورتەبالا بووم دەستەم نەدەگەيشتە بزمارەكە، يان
 لەو كاتەوہى وئىنەكەى ژەنەرال ھاتبووہ مائەكەمانەوہ بالام بچووك
 بووبووہوہ!. نەمدەويست لەوہ زياتر بىر لە بلندى يان كورتىى بەژن و
 بالام بكەمەوہو خىرا چاوم گىرا بە چواردەورمدا، بەو مەبەستەى
 شتىك بدۆزمەوہو بىخەمە ژىر قاچم، تا ئەو كاتەى وئىنەكە

هه‌لده‌واسم. نزیکتین شت لی‌مه‌وه کتیب‌خانه‌که‌م بوو، به په‌له‌ چه‌ند کتیب‌یکم راکیشاو خسته‌ه ژیر قاجم، نازانم به‌رپ‌که‌وت ئەو کتیب‌انه به‌ده‌سته‌وه هاتن یان له‌به‌ر گه‌وره‌یی قه‌باره‌کانیان بوو دهرم هی‌نان: (القران الکریم، کوردو کوردستان، به‌نده‌کانی مافی مرؤف، ئینجلی پی‌رۆز، راس المال،...).

هه‌موو کتیب‌ه‌کانم له‌سه‌ر یه‌کتی دانان، پاشان له‌سه‌ریان راوه‌ستام، به‌لام هی‌شتا ده‌ستم نه‌ده‌گه‌ی‌شته بزماره‌که، بویه‌ چه‌ند کتیب‌یکی دیکه‌م دهره‌یناو جاریکی تر شووشه‌و جوارچی‌وه‌که‌م پاککرده‌وه، ئینجا وی‌نه‌که‌م هه‌لواسی.

له‌و کاته‌وه‌ی وی‌نه‌که‌ی ژهنه‌رالم له‌ ژووره‌که‌مدا هه‌لواسی‌بوو، رۆژ نه‌بوو چه‌ند جاریک پاکي نه‌که‌مه‌وه‌و بۆ چه‌ند ساتیکیش به‌رامبه‌ری رانه‌وه‌ستم، به‌لام له‌ هه‌مووی سه‌یرتر ئەو گۆرانکاریه‌ بوو له‌ وی‌نه‌که‌دا که رۆژ له‌ دوا‌ی رۆژ زیاتر هه‌ستم پی‌ی ده‌کرد. به‌رده‌وام وی‌نه‌که‌ له‌به‌ر چاوم ترسناک و ترسناکتر ده‌بوو، هه‌تا ترسناک‌تریش خۆی پیشان بدایه‌ که‌متر خۆمم به‌ خاوی‌نکردنه‌وه‌ی ماندوو ده‌کرد، به‌لام جار له‌ دوا‌ی جار زۆرت‌ر سه‌رنجم ده‌داو لی‌ی ورد ده‌بوومه‌وه.

چاوه‌کانی ژهنه‌رالم سات به‌ سات له‌به‌ر چاوم سوورتر ده‌بوون و برۆکانی له‌ یه‌کتی نزیك ده‌بوونه‌وه، هه‌ستم ده‌کرد ورده‌ ورده‌ چه‌ناگه‌ی درێژ ده‌بی‌ و لچی به‌رزده‌بی‌ته‌وه‌و ددانه‌کانی گه‌وره‌ ده‌بن. تا ئەو کاته‌ی وی‌نه‌که‌ هی‌نده‌ گۆرا که‌ هی‌ج شوینیکی نه‌ک له‌ وی‌نه‌که‌ی پی‌شوو، به‌لکو له‌ وی‌نه‌ی مرؤفیش نه‌ده‌چوو.

دواجار رووخسارى ژەنەرال لەبەر چاوم بە جۆرئك ترسناك بوو
ئەگەر زۆرم لە خۆم نەگردايە ھەرگيز نەمدەوئرا سەيرى بکەم.
چاوەکانى بووبوون بە دوو گۆمى خوئىن، دوو کەئبەى تيز لەملاو
لەولای ئيوبيەو سەريان دەرھيئابوو، ھەستەم دەکرد خوئىيان لى
دەچۆرى. سەرتاپاى پيستی دەموچاوى بە موو داپۆشرابوو، کە رەنگى
دەموچاويان بەتەواوى بۆر کردبوو.

چيدى ئەموئرا سەيرى ئەو ديمەنە ترسناکە بکەم، بۆيە بريارم دا
نەك ژوورەگەم، بەئكو مائەكەمان و گەرەكەكەشمان بۆ ھاتايى
بەجيبيلەم. ھيشتا ھەنگاويكى تەواوم ھەئەھيئابوو، دوو دەستى
تووكنى بەھيز تووند تووند قاچەكانمیان گرتو بەرەو لای ويئەكەى
ژەنەراليان راكيشام، نينۆكە دريژو چەقۆبيەکانى دوو دەستەكە لە
پيستی قاچم چەقوبوون. ھەتا دەستەگان نزيكتريان دەخستەووە لە
ويئەكە، رووخسارى ژەنەرال تۆقئینەرتر دەبوو. چيدى ئەموئرا لە
ويئەكە بپروانم، بۆيە بە ھەردوو دەستەم توند توند چاوەكانم
گرتبوون. لە ناكاو دەنگى پيئەننيئكى ترسناك ژوورەكەمى لەرزاند،
ھيئەدى نەمابوو دەنگەكە پەردەى گوئچكەكانم بدرى. ئەگەر ھيئى
ئەو دوو دەستە نەبايە كە توند قاچەكانمیان گرتبوو، دئنيام لەبەر
بەھيئى و ترسناكيى پيئەننيئەكە خۆمم بۆ نەدەگيراي بەلادا دەكەوتم.
بە پەلە دەستەم لەسەر دەموچاوم لابردو سەيرى ويئەكەم کرد، دەمى
ژەنەرال ھيئەدى دەمى تيمساحيئك كرابوووەو بى ئەوھى ھيچ بلئ

فاقا پېدەكەنى، لەگەل پېكەنېنەكەشدا دلۆپ دلۆپ خوين له دەمىيەوه دەهاتە دەرى و دەرژايە ناو ژوورەكەمەوه. هەستم دەگرد بەردەوام هەول دەدات بەهێتر پېكەنى، هەتا بەهێتر پېدەكەنى نینۆكەكانى دەستى زیاتر له قاجم دەچەقین و دلۆپە خوینەكانى دەمىشى زیاتر دەبوون و بەخۆرتەر دەرژانە ناو ژوورەكەمەوه. ئەو كاتەى له هۆش خۆم چووم و ئاگام له خۆم نەما، هیشتا ژەنەرال تىنى دەدايە بەرخۆى و زۆرى له خۆى دەگرد تا زیاترو قائمتر پېكەنى.

نازانم ماوهى چەند بە بېهۆشى مامەوه و كەى و چۆن بەئاگا هاتمەوه؟ بەلام كاتىك بەئاگا هاتمەوه خۆم و سەرتاپاى ژوورەكەم له خویندا نوقم بووبووين.

شہوی نہ نووسینہ وہی حیکایہ تہ کان

لەگەڵ خوێندنەوهی ئاگادارییەکهی لیژنەی بالای فیستیڤال، خیرا
برپاری دا که بەشداری لەو فیستیڤالەدا بکات، بۆ ئەوهی چیرۆکی
ئامادەکراویان رەشنووسی چیرۆکی و تەنانەت بیرۆکەیهکیش لە
خەیاڵیدا بۆت: (ئێرە ولاتی حیکایەتەکانە.. ئەو حیکایەتە تال و
سەمەرانە کە رۆژانە دەیان و سەدانیان رووبەر وومان دەبنەوهو بەبۆ
بچوکتین سەرنج و کەمترین تێرمان وندەبن و دەچنە خانەکانی
بیرچوونەوه و نەبوونەوه.. ئێمە تەنھا هێزی گێرانەوهی داپیرەیهکمان
بەسە بۆ بەچیرۆککردنی ئەو حیکایەتانە... ئەمانە رستە
سەرەتاییەکانی دواي برپارەکەن، کە زوو زوو لە دای خۆیدا
دەگوتنەوهو جیبەجێکردنی برپارەکەیان لەلای جێگیرتر دەکرد.. ئەو

رسته سەرەتايانەى كە ئەويان خستە نىو جەنگىكى شووم و
 نەگريسەو، جەنگىك سەرگەوتنىش تىيدا ھەر دۇراندن بوو!
 چ بىرپارىكى كتوپر بوو خودايە..؟ كتوپر وەكو ئەو ھەموو بىرۆگە
 تالانەى كە يەك لەدوای يەك بەشوین ھەنگاوەكانيدا دەھاتن و ناچارىان
 دەگرد زووتر فرىاى نووسىنەوھىان بکەوۆت، بەلام ئەگەر سەد ھىندەى
 تىرىش بىرۆگەكان ناچارىان بگردايەو زۇرىان بوى بەئىنايە كە
 نووسىنەوھىان نەخاتە درەنگانى شەو، ھىشتا بىسوود بوو، ئاخىر ئەو
 تەنھا لەو كاتانەدا تواناى گىرپانەوھى حىكايەتەكانى ھەبوو كە دواچارو لە
 كاتى شكستى گىرپانەوھدا بە ئاسانى بتوانى لەناو تارىكىدا ونيان بکات و
 بيانكات بە ھىچ..!

شەوى يەكەم..

بەم درەنگانى شەو (ئەو) سەرى بەسەر كاغەزە سپىيەكانى
 بەردەمىدا شۆرگردووتەوھو چاوى بىرپووتە نوكى قەلەمەكەى دەستى،
 خۆيشى نازانىت بىرپارى يەكەمىن وشەو يەكەمىن دىر لە دەستى
 كاميان دايە.. خۆى يان نوكى قەلەمەكەى؟! گىرنگ نىيە ھەركامىكىان
 بن.. گىرنگ ئەوھىە ئەو يەكەك لە بىرۆگەكانى دەستىشان كردووهو
 دەپەوۆت بەم درەنگانى شەو بىكات بە چىرۆكىك.. لەوھش گىرنگىر
 ئەوھىە باش خۆى ئامادە گردبىت بۆ رووبەروو بوونەوھى سەرەتا، كە
 ئەو وەك سەختىرەىن و ترسناكىرەىن قۇناغى چىرۆكنووسىن سەيرى
 دەكات.

(خودايه.. هه موو سهره تاكان هه روا سهخت و ترسانكن.. سهخت
وهك دروستكردى گهر دوون و سهره تاى هه ناسه به خشين به يه كه مين
ئادم، ترسانكيش وهك يه كه مين ههنگاوى منالئىكى تازه پيگرتوو و
يه كه مين په له پيئكەى سهر تفهنگى نيشتمانفرۆشيك..!). هه نديچار له
دلى خویدا وای دهگوت.

سهرى به سهر كاغهزه سپييه كانى بهرده مييدا شوڤر كردوو ته وه وه
زه ليلانه سهيرى نوكى قه له مه كهى دهستى دهكات، نازانيت له كوڤوه
دهست بكات به گيرانه وهى حيكايه ته كه، حيكايه تى ئه و زيندانى يه كه
جيهيشتنى ديواره كانى زيندان نهك مايه ي خوشحالى و مژده به خشين
نه بوو بوى، بهلكو وهك سهره تاى كارسات و پووچبوونه وهى خه ونه كانى
دهييينى!. شارىك به دهم پيكه نين و گوتنه وهى هوتافه كانه وه، هيرشى
دهبرده سهر دهرگاكانى زيندان و له ماوهى چهند چاوتروكانى كدا
له بنه وه هه لى دهگيشان.. ئه و له وديوى دهرگا ئاسنينه كه وه به زنجيرى
كه له بچه كهى دهستى خه ريكى هه لكوئىنى ديوارى زيندانه كه يه و
دهيه ويئت به شى كوئايى رومانه كهى بنووسيت.. رومانىك له يه كه مين
ههفته ي هاتنيدا بو ئه و ژوووه دهستى كردوو به نووسينى و ئيستاش
خه ريكى نووسينى دوا ديڤه كانيتى. ئه وان به دهم گوتنه وهى
هوتافه كانه وه هيرش دهنه سهر دهرگاى ژوووه كهى و له ماوهى چهند
چركه يه كدا له بنه وه هه لى دهگيشن، ئه و هيشتا خالى كوئايى
رومانه كهى دانه ناوه، ئه وان خيرا باوه شى پيدا دهكن و به رزى
دهكهنه وه بو سهر شانيان و له كه مترين ماوه دا دوورى دهخه نه وه له

ژوورەكەى و دیوارەكان، ئەو هیشتا خەيالى لای دوا دیڤرى
 رۆمانەكەیهتی و هەول دەدات خوڤى له دەستیان رزگار بکات و بە پەله
 بگەرپتەوه لای دیوارەكان، ئەوان زۆر لەوه بەهیزترن كە جەستەیهكى
 شەكەت و لاواز بتوانى له دەستیان یاخى بیئت و بەشداریی ئەو
 شادییهیان نەكات!، ئەو تەنها فریای ئەوه دەكەوێت دوا ئاور بۆ
 ژوورەكەى بداتەوه و بەدەم هەلۆەراندنى چەند دتۆپىك فرمیسكەوه
 سەرى بەرز بکاتەوه و له دلى خویدا بلیت: (خودایە.. تەنها هیڤى
 ئەووم بەرى ئەم دیوارانەش لەگەل خۆمدا بەرم.. یاخود بەبى ئەوان
 هەلبكەم..!).

ئەوان هوتافیان دەكیشا.. كۆلان بە كۆلانى شار (ئەو)یان بەسەر
 شانیانەوه دەگپراو شانازییان بە خۆراگرى و قارەمانییتی ئەوهوه
 دەکرد.. ئەویش هیشتا بیدەسەلاتانە سەرى بەسەر كاغەزەكانى
 بەردەمیدا شۆرکردوووتەوهو زەلیلانە سەیری نوکی قەلەمەكەى
 دەستی دەكات و نازانیت لەكوپوه دەست بکات بە گپرانەوهى ئەم
 حیکایەتە!...

شەوى دوووم..

ئەمشەویش وەك شەوى رابردوو، كۆمەلێك كاغەزى سپی لەبەردەمى
 خویدا داناوو نیازی نووسینەوهى حیکایەتێكى تری هەیه!. حیکایەتى
 ئەو ژنە رەشپۆشەى تەمەنیکە بەدەم چاوەروانىی لەدەرگادانى كەسیكەوه
 وردە وردە پرچە سپییهكەى دەهۆنیتەوه. وەك چەندبارەبوونەوهى

فیلمیکی تراژیدی نیوچرکەیی.. روژانە ئەم وینەپەش چەندینجار
 لێدەدریتەوه: (تەق... تەق... تەق.. کەسیک لە دیووی دەرەوه بە هەموو
 هیزی خۆی سێ جار دەکێشێ بە دەرگای حەوشەدا. دیسان خورپەپەك بە
 دلێ ئەمدا دیت و دەپەویت بە زووترین کات و کەمترین هەنگاو بگاتە
 لای دەرگاگەو لەگەڵ کردنەوهشیدا باوەش بە کەسی ئەودییوو دەرگاگەدا
 بکات و بە فرمیسک تەواوی جەستە یەکتەری بخوسینن!. کەسیک ئەوسا
 نیوەی شادییەکانی خۆی بۆ ئەم دەهیناو لەولاشەوه نیوەی خەمەکانی لێ
 وەردەگرت، کەچی تەمەنیەکە جگە لەوەی هەرەهەموو بزەو خۆشییەکانی
 ئەمی بردوو، سەرچەم ئازار و خەمەکانیشی بەسەریدا جێهێشتوو.
 ماندوویتی و شەکەتی جەستە لێناگەرێ ئەم خێراو بە ئارەزووی دلێ
 بگاتە لای دەرگای حەوشە، ئەمجارەش تەنھا چرکە ی کردنەوهی دەرگاگە
 بەسە بۆ هەرەسپێهینانەوهی سەرچەم خەونەکانی..).

دیسان ماندوویتی و قەھر رووخساری ئەو داگیردەکەنەوه،
 رووخساری شەکەت و کوتراوی ئەو ژنە زیاتر دەچیتەوه سەر
 رووخساری توورەو هەلاھەلابووی گەرمیانی دواي ئەنفال..!. ئەنفال،
 ئەو حیکایەتە تالە ی تەمەن چەند بچووک و کورتەبالایە لە ئاستی
 گێرپانەوهیدا. ئەمەیان یەك حیکایەت نییە بەتەنھا و بەس، بەلکو
 دەشتیکی پان و بەرین حیکایەتی کوژراو و غەدرلیکراوه لەنیو یەك
 حیکایەتی گەورەدا.. پەنجەبردن بۆ هەر یەکیك لەو حیکایەتانە
 رەنگە لافاوی خوین بەدواي خۆیدا بەینیت.. لافاویك یان ئەوهتا

ویژدانی پیسی یهك به یهكمان دهشواتهوهو له بیئاگایی چهندین ساله‌ی ئه‌و حیکایه‌ته له‌بیرکراوانه وریامان ده‌کاته‌وه، یاخود له‌گه‌ل خۆیدا داروپه‌ردووی ئه‌و ته‌لاره فه‌شه‌نگانه‌ش راده‌مائی، که زه‌مه‌نیکه دروستمان کردوون له‌ درۆ.

(خودایه.. گهر هه‌موو ته‌مه‌نیشمان شه‌و بی‌ت، هه‌یشتا فریای نووسینه‌وه‌ی ئه‌م حیکایه‌ته‌یان ناگه‌وین. گهر خه‌مه‌کانی ئه‌م حیکایه‌ته به‌سه‌ر کاغه‌زه سپیه‌کانی هه‌موو دونیادا دابه‌شکه‌ین، هه‌یشتا گه‌لیکیان به‌بی کاغه‌ز ده‌میننه‌وه.. ئه‌م حیکایه‌ته به‌رگ ره‌شه هه‌ره‌هه‌موو ته‌مه‌نمان ده‌بات و هه‌یشتا هه‌یچمان نه‌گوتوه...!) ئه‌و به‌ده‌م لولکردنی کاغه‌زه سپیه‌کانه‌وه، له‌به‌ر خۆیه‌وه وای گوت.

شهو‌ی سه‌یه‌م..

چه‌ند سائیک به‌ر له‌ ئه‌یستا حیکایه‌تی ئه‌مه‌شهو‌ی له‌ ده‌می پیره‌پیاویکی دونیادیده‌وه بیست، که به‌ چاوی خۆی به‌شیکی رووداوه‌که‌ی بینیبوو، ئه‌و چاوانه‌ی له‌گه‌ل هه‌ر گه‌ی‌رانه‌وه‌یه‌کی تردا، چه‌ند جارێک سرینیان پێویست بوو. ئه‌و نایه‌و‌یت حیکایه‌ته‌که وه‌ک چۆنیتی بیستنی و گه‌ی‌رانه‌وه‌ی پیره‌پیاوه‌که بنووسه‌یته‌وه، به‌لکو ده‌یه‌و‌یت چه‌رکێکی زۆر هونه‌ری و سه‌رکه‌وتوو‌ی لی دروست بکات، چه‌رکێک دواتر ببه‌یته‌ مایه‌ی شانازی و ده‌ستخۆشی بو‌ی و نه‌ک ته‌نها له‌سه‌ر کاغه‌زه سپیه‌کانی به‌رده‌می، به‌لکو له‌سه‌ر

ھەرچى كاغەزى سېيى دونيا ھەيە بنووسرىتەوہ!.. بەلام
 نووسىنەوہى ئەم ھىكايەتەيان دلىكى نازاۋ خۇپراگرى دەۋىت، دلىك
 رەقتەر لەو بەردەش كە دەبەستى بە قاچى گەنجىكەوہ، كە
 مەھكومە بە لەسېدارەدان.. ھەئبەت جەللادەكە ھەر لەخۆوہو بى
 بەرامبەر ئەم كارە ناكات..!. ئەو بە چىرپە برى ئەو پارەيەى بە
 داىكى گوت، كە وەرى دەگرى لەجىاتى بەستنى بەردىكى گەورە بە
 قاچى كورەكەيەوہ لە كاتى جىبەجىكردى حوكمەكەدا. ئەو
 پىرەپىاۋەى كە خۇى يەكىكە لە پالەوانەكانى ئەم ھىكايەتە،
 گىرپايەوہ كە لەناكاۋ تارمايەك بەردەم دوكانەكەى دەگرىت:
 (ببوورن تارمايى نەبوو، بەلكو تىگەيشتنى ھەئەى ئىمەبوو لە
 يەكەمىن رووبەرۋوبوونەوہماندا لەگەل ئەو جەستە شەرمەنى
 سەرجم كوپرەوہرى و نازارەكانى لەژىر عەبا رەشەكەيدا
 شاردبووہوہ..). شاردنەوہى ئەو ھەموو كوپرەوہرى و نازارانە لەژىر
 يەك عەبادا چ خۇپراگرى و ئوقرەيەكى گەورەى دەۋى.. خودايە؟!

بەدەم سىپىنەوہى فرمىسكەكانىيەوہ، دەيگوت: (من چ ھەقىكەم
 ھەبوو بزانم ئەو بۇچى سوال دەكات و چى لەو پارەيە دەكات، كە
 بە پەلەو دواى وەرگرتنى، لەژىر عەبا رەشەكەيدا دەيشاردەوہ؟!)،
 بەلام ئەو خىرا پىي گوتبوو، كە سوالكەر نىيەو ھەموو پارەكەى
 بۇ جەللادەكە دەۋىت: (ئاخر ئەو بەزەيى بە من و كورە
 تاقانەكەمدا دىتەوہو بەئىنى داۋە لە بەرامبەر ئەو پارەيەدا

بەردىكى گەورە بېھستى بە قاچى كۆرەكەمەۋە، بۇ ئەۋەدى ھەر
 دوۋا شەقەھەندانى لە كورسىيەكەى ژېر قاچى لە كاتى
 لەسېدارەداندا، لە زووترىن ماۋەداۋ بە كەمترىن ئازارى رۇحكېشان
 و لىنگەفرتەى مەرگەۋە گىانى دەرچى..!). پىرېژنەكە ھەموو ئەم
 قسانەى بەدەم گىانى ژېر عەبا رەشەكەيەۋە بۇ پىرەپىاۋەكە
 گىرپايەۋەۋە پاش ۋەرگرتى بىر پاره لىي، ھەرزوۋ دىار نەماۋ لە
 چاۋان ونبوو. كەس نەيزانى ئەۋ رۇيشت يان لەنيو فرمىسكى ژېر
 عەباكەيدا توۋايەۋەۋە بوۋ بە ھەئەم، ياخود تەنھا تارمايەك بوۋ،
 بۇ ماۋەيەك بەردەم دوكانەكەى ئەمى گرت و دواتر نەما..!
 پىرەپىاۋەكە لەگەل ھەموو بەبىرھاتنەۋەۋە گىرپانەۋەيەكى تىرى ئەم
 ماۋەيەدا، بەچۆكدا دەھات و نەيدەتۋانى لەبەردەم شالاۋى
 فرمىسك و پەشىمانى و خۇبەتاۋانبار زانىندا خۇي راگرى..تاۋانى
 بەخشىنى بىر پاره بە جەللادىك، لەبەرامبەر زووتر گىانكىشانى
 كورپىكى گەنجدا!. ئەۋ ھەردوۋ چاۋى دەنوۋقاندو دەستەكانى
 روۋەۋ ئاسمان بىند دەكردەۋەۋە لە خوا دەپاراپەۋە، كە لەۋ گوناھە
 گەۋرەيەى خۇشې: (گوناھىك گەر دابەشى بكەى بەسەر ئەھلى
 بەھەشتدا، ھەرھەموۋيان رەۋانەى دۇزەخ دەكرىن!..).
 پىرەپىاۋەكە بەدەم ھەئەۋەراندىنى فرمىسكەۋە، بە ترسەۋەۋە وى
 دەگوت. ئەمىش سەرى خستبوۋە سەر كاغەزە سىپىيەكانى
 بەردەمى و بەبىدەنگى فرمىسكى ھەئەۋەراندا بەسەرياندا،

كاغەزەكان بە جۆرئىك تەپ بووبوون، كە نەدەكرا تاكە وشەيەكيان
لەسەر بنووسرئىت!....

شەوى چوارەم...

ئەمشەو چوارەمىن شەوى نووسىنەوئى حىكايەتەكانە.. ئەو
حىكايەتە نەفرەتتىيانەى هئىشتا تاكە وشەيەكيان لئ نەنووسراوتەوئو
ئەويان بەرەو ئازارئىكى قوولئ رۇحى و دەروونئى پەلكئىش كىرەوئو تازە
دەربازبوون لئئى لە مەحائەو نىزىكتە... بەهەرحال، بىرپارە ئەمشەو
هەرچۇئىك بوو حىكايەتئىك لەسەر ئەو كاغەزە سىپپانە بنووسئىتەوئو،
كە هئىشتا تەراپئى فرمئىسكەكانئى شەوى رابىرەوويان بە باشئى لەسەر وشك
نەبووتەوئو.

سەرەتا بىرپارى دا حىكايەتئى ئەو كچە بەدبەختە بنووسئىتەوئو، كە لە
حەوشەكەى مائى خۇياندا، يەك دەبە نەوتئى كىرە بە جەستەى خۇپداو
لەگەل داگىرسانئى دەنكئىك شقارتەدا تەنھا قىزەيەك و مشتئىك خەلۇزئى لە
پاش بەجئىما، بەلام باشبوو زوو بىرى كەوتەوئو كە ئەمە جگە لە
گوتنەوئو حىكايەتئىكى كۇن و سواو هئىچئىر نئىيە!. پاشان وئىستئى دوا
هەنگاودەكانئى يەكئىك لەو هەزاران گەنجە بكات بە چىرۇك، كە بىرپارى
كۇتائى داوئو نئىشتەمان بە هەموو ئازارەكانەوئو جئىدئىلئى و لە دوا ئاوپرى
سەرسنوورئىدا بە قورگئى پىر لە گىرانەوئو دەلئى: (خوئىفئىز نئىشتەمانئى
مەرگ.. لەمىرۇو بىرپارە مئىش بئىم...!). كەچئى لەوسەرەوئو تەنھا

ھەوالى مەرگى دەگەرپتەھە بەبى جەستە، بەلام خىرا وازى لەم
 بىرۆكەيەش ھىناو لە دلى خويدا گوتى: (تاكەى واز لە گوتنەھەى ئەم
 قسە بىماناۋ باۋانەى رۇژ ناھىنن؟!). دواتر بىرۆكەيەكى كۆن ھاتەھە بە
 مېشكىدا، كە پېشترىش چەند جارېك ھەولى دابوو بىكاتە چىرۇكىك،
 بەلام سەرگەوتوو نەبووبوو.. مەرگى كەمانچەژەنەكەى دراوسىيان، ئەو
 گەنجەى ھەموو پۇژېك بە خۇى و جانتا رەشەكەى كەمانچەكەيەھە، بە
 بەرگىكى سىپى و جووتىك پىلاۋى سپىتەھە چەند جارېك بە بەردەمى
 مائەكەياندا رەتدەبوو، بى ئەھەى سلاۋ لە كەس بكات يان سەرى
 بەرزىكاتەھە، لەبەر خۇيەھە شتىكى دەگوت.. شتىك پىدەچوو زمانىكى
 تايبەت بىت بە خۇى و ئىمە كەسمان لىي تىنەگەين!. ئەو قسەى لەگەل
 كەسماندا نەدەكرد.. دەيانگوت لە مائەھەش كەم قسان دەكات، تىكەلى
 كەسمان نەدەبوو.. دەيانگوت لە مائەھەش كەم لە زوورەكەى خۇى دىتە
 دەرى، دەيانگوت ئەو تەنھا كەمانچەكەى لە ئامىز بگرى و كەمىك مۇسقىقا
 بژەنى ئىدى نە كەسى دەوى و نە خواردن. دەلېن جارى وا بووھە چەند
 ژەمىك ھىچى نەخواردووھە، تەنھا مۇسقىقاى ژەنيوھە، كەچى ھەر بەخۇيشى
 نەزانيوھە!. ئەو كاتەى كەمانچەكەشى شكا ديسان نە كەسى دەدواندو نە
 ھىچىشى دەخوارد، ئەو بە قاتىكى سىپى و جووتىك پىلاۋى سپىتەھە لە
 سووچىكى زوورەكەى دانىشتبوو، توند كەمانچە شكاوھەكى لە ئامىزى
 گرتبوو، ئەوان ھەموويان دەھاتن و تىكايان لىي دەكرد، كە واز لە
 مانگرتنەكەى بىتى، دەيانگوت كەمانچەكەكى جوانترو تازەترت بو

دەرکپن، ئەو توندتر كەمانچەكەى لە ئامیز دەرگرت و وەلامى كەسىانى
 نەدەدايەو. ئەوان زۆر ھەوئیان داو دواتر بئئومئیدبوون لە رازیکردنى،
 ئەو سوورتربوو لەسەر بریارەكەى و رازیتربوو لە مانگرتنەكەى. ئەوان
 ناچاربوون وازى لى بئین و زوورەكەى جیبیلن، ئەویش دەیویست بەسەر
 كەمانچە شكاوەكەپەو بە رەزامەندی خۆى لەو زوورەدا گىانى
 دەرچى!. دواى مردنیش ئەوان ویستیان كەمانچە شكاوەكەى لە ئامیز
 دەرپینن ئەوجا بینیش، دەنگوت نیازیانە پارچەپەكە جەستەى لە
 رەگەو ھەلكیشن.. كەچى ئەو توندتر لە پېشوو گرتبوویە ئامیزی و
 بەرى نەدەدا. ئەوان ناچار ھەر بە جەلە سپیپەكان و كەمانچە شكاوەكەى
 باوھشیپەو ناستیان و دواتر ویستیان لەسەر كىلى قەبرەكەى بنووسن:
 (خودایە.. بەندەكانت چەند جیاوازن لە یەكترى.. دلى ھەندیكیان لە
 گوللەى تەفەنگیش رەقتەر.. ھەندیكیشیان لەگەل تۆرانى نۆتەپەكەى
 مۆسیقادا پارچە پارچە دەبن..!)، بەلام تا ئیستاش ھیچیان لەسەر
 قەبرەكەى نەنووسیو، وەك چۆن وا خەریكە دونیا تەواو رووناك
 دەبیتەو، كەچى ئەم ھیشتا تاكە وشەپەكەى چیرۆكەكەى نەنووسیو!.
 وەنەبى شەوھەكانى دواترى باشتربووبن لە شەوانى رابردوو، ئەو
 شەوانەش دیسان رەنگ و رووخسارى ئەویان زیاتر دادەمائی لە رەنگو
 رووخسارى مەرف. باشترە واز لەو گۆرانكارپە ترسانكانە بئین، كە لە
 ماوہى ئەو چەند شەوھەدا بەسەر رووخساریدا ھاتبوون و بەردەوامیش
 بەرەو چ بھیزی و داھیزرانىكى جەستەپیان دەبرد، وەك داھیزرانى

جەستەي پىرىژنىكى پشتكۆمۈش لى كاتى گەرانەۋىدا بۇ رۇژە
بەسەر چوۋەكانى تەمەنى!...

باشە نەدەكرا دوورگەۋىتەۋە لى خويىندىنەۋەي ئەۋ كاغەزە پىس و
دراۋانەي، كە بەردەۋام بە دىۋارەكانى شارەۋە ھەئاسراون و بېزەۋىقىيەكى
زالىيان داۋە بەۋ دىۋارەكانە؟!، يان نەدەكرا بە پال زىرىي ئەۋ دىۋارەكانەدا
نەپرات، كە بە ئاگادارىيە نەفرەتتەيەكان داپۇشراۋون؟!، ئەي چ دەبوو بۇ
چەند ساتىك خودا چاۋە بزىۋەكانى لى بسەندايەتەۋە لى بەلاي ئەم
حىكايەتە بىتامانە بەدوورى بگرتايە، دواترىش ۋەك ئەمانەتپارىزىكى
دەستپاك بۇي بگەراندايەتەۋە يان ھەر نەيگەراندايەتەۋە؟! ياخود ۋەك
خۇي دەيگوت: (خوداي مېھربان.. بەر لەۋەي مەن ئاگادارىيەكە
بخويىنمەۋە، تۇ بۇچى بىرت نەبوو توورەيى بارانت بەسەر ئەم شارەدا
بەبارىنى و ئاگادارىي ھەرەممو دىۋارەكان لىكەيتەۋە لى نىۋو چىلپاۋى
بەرىپى رىبۋارە تىزىتتەيەكاندا بيانخوسىنى؟!، ئاسايى بوو داروپەردوۋى
ھەرەممو كۇشكە رازاۋەكانى شارىشت لەگەل توورەيى بارانەكەدا
رامالىيە.. گرنگ ئەۋەيە مەن ئەۋ ئەركە بىمەيە رزگار بگردايە، كە نازانم
خۇم بە خۇم سىپاردوۋە، يان قەدەرى تۇ؟!، ئەركى نووسىنەۋەي
حىكايەتى ھەزارو يەك شەۋە... ھەزارو يەك شەۋى چى؟! ئەۋ تۋاناي
نووسىنەۋەي حىكايەتى تەنھا يەك شەۋى نىيە، چ جاي ھەزارو يەك،
بەلام ۋەھم لىناگەرئى كە خۇي بە پالەۋانى ئەۋ بۋارە نەزانئى و پىپى
ۋانەبئى شايستەتەرىن كەسى ئەۋ ئەركە نىيە، ئەۋ ۋەھمەي كە لى رۇژى

خویندنه وهی چیرۆکهکانی فیستیڤالدا ئهوی هان دا به رهو ئه و جیگایه
بچیت که چیرۆکهکانی لئ دهخویندرانه وه و بئ ئه وهی ناوی له بهرنامهی
فیستیڤالدا هه بیته یان داوای یارمهتی له لیژنه که بکات، دهست بکات به
خویندنه وهی چیرۆک.. به لام کام چیرۆک؟! ئه و جگه له کۆمه لێک
کاغهزی سپی هه چی تری پئ نه بوو.. ئه و کاغهزه سپیانهی که چه ندين
شه و تا به یانی سه ری شوپگردبووه به سه ریاندا و له چاوه روانیی
نووسینی تاکه وشه یه کدا تییان رامابوو، گه لێک شه ویش تا هه لاتنی خوړ
به سه ریاندا گریابوو.

میوانانی نیو هۆله که هه ره هه موویان واقیان ورمابوو، هه ندیکیان
چاویان هه لده گلۆفت و برۆایان به گوچکه و چاوی خوینان نه مابوو،
هه ندیکیشیان ده میان داچه قانده بوو، چاوه رپئ کۆتاییه کانی ئه م فیلمه
کۆمیدیه یان ده کرد. ئه و کۆمه لێک چیرۆکی سه یر سه یری ده گپرایه وه،
که زیاتر له حیکایه ته کانی شه وانئ سهرتا ده چوون، به لام به
ده ستکارییه کی زهقی ئه رکی که سه یتیه کانه وه!. چیرۆکی پیریژنیکی پرچ
سپیی ده گپرایه وه که که مانچه یه کی شکاوی له ئامیز گرتوو، نه هه یچ
ده لئ و نه هه یچیش ده خوا.. له میژه لئی ده پارینه وه، که چی واز له
مانگرتنه که ی ناهینئ..... هه روه ها باس له حیکایه تی کچیک ده کات، که
له ژووری زیندانا به زنجیری که له بچه که ی ده ستی خه ریکی نووسینی دوا
دیپه کانی رۆمانیکه له سه ر دیواری ژووره که ی و دواتریش له گه ل خه لکی
شاردا، به ده م گوته وه ی هوتافه کانه وه ده ست ده که ن به رووخاندنی
ژووره که و دیواره کانی....

رڤفتاره سه‌مه‌ره‌گانی (ئه‌و) هه‌موو میوانه‌گانی نیو هۆله‌که‌ی
 هی‌نابووو پیکه‌نین، هه‌ندی‌جار به هه‌موو هی‌زی و له‌نا‌کا‌و ده‌یک‌شا به
 می‌زه‌که‌ی به‌رده‌میدا و میوانه‌گانی راده‌چله‌گاند، جار‌جاره‌ش یه‌کی له
 کاغه‌زه سپیه‌گانی له‌نیو ده‌ستیدا لولده‌کردو به‌وپه‌ری بیئه‌ده‌بیه‌وه
 رووه‌و دانیشتوانی نیو هۆله‌که‌ فری‌ی دهدا. دواتر چیرۆکی کورپکی گه‌نجی
 گپ‌رایه‌وه، که سالانیکه به‌ده‌م چاوهروانی له‌ده‌رگادانی که‌سیکه‌وه جگه‌ره
 له‌دوای جگه‌ره داده‌گیرسی‌ی و به‌هۆی ئاوینه‌ شکاوه‌که‌ی ده‌ستییه‌وه تاله
 سپیه‌گانی قزی ده‌ژمی‌ری. ئه‌و له‌گه‌ل گپ‌رانه‌وه‌ی ئه‌م حیکایه‌ته‌دا، وه‌ک
 که‌سیکی به‌جی‌ماو له سه‌رده‌مه‌که‌ی خو‌ی، به‌په‌له‌ به‌ره‌و ده‌ره‌وه‌ی
 هۆله‌که‌ رایکردو به‌ده‌م گریان و فری‌دانی کاغه‌زه‌گانی ده‌ستییه‌وه هاواری
 ده‌کرد (ئه‌مه‌یان زیاتر له گپ‌رانه‌وه‌ی حیکایه‌ته‌گانی ئه‌نفال ده‌چی... ئه‌و
 حیکایه‌ته‌ بی‌که‌سانه‌ی سالانیکه له‌ژیر پیماندا که‌وتوون و به‌سه‌ریاندا
 ده‌رۆین، بی‌ ئه‌وه‌ی بیر له هه‌لگرتنه‌وه‌یان بکه‌ینه‌وه...!). هه‌رچه‌نده
 هیشتا گریان و هاواره‌گانی له‌نیو هۆله‌که‌دا به‌ته‌واوی کپ نه‌بوو‌بوونه‌وه و
 ده‌نگیان نه‌دایه‌وه، که‌چی ئه‌و هه‌رزوو بووه یه‌کی له حیکایه‌ته‌
 فه‌رامۆش‌کراوه‌گان و له‌نیو تاریکی‌دا ونبوو... ئه‌وانیش دوو دوو فۆلیان کرد
 به‌قۆلی یه‌کتیداو به‌ده‌م پیکه‌نین و گپ‌رانه‌وه‌ی رڤفتاره سه‌مه‌ره‌و
 خوشه‌گانی ئه‌وه‌وه هۆله‌که‌یان چۆل‌کرد...!

* ئه‌م چیرۆکه له نۆه‌مین فیس‌تیفالی گه‌لاو‌پژدا خه‌لاتی یه‌که‌می پی

به‌خسرا.

فرمیسه کانی پاش مه رگی باو کم

ئەو كاتەى ھەوالى مردنى باوكمىان پى ۋاگەياندم، من لەژىر
سىبەرى (دارتوو) يەكدا دانىشتبووم، پىلانم بۆ كوشتنى باوكم
دادەرشت. پىشترىش چەند جارىك بىرم لە ئەنجامدانى ئەو كارە
كردبوو، بەلام لەبەر لاوازى جۆرى پىلانەكان ھەر زوو لىيان
پاشگەز دەبوومەو.

جارىكىان بىپارم دا لە كاتى خەوتندا، بە بەردىكى گەورە
كەللەسەرى پان بگەمەو، بەلام لە دوايدا بىرم كەوتەو لە خۆم
پرسى: (ئەدى ئەگەر لە كاتى بلىندكردنەو بەردەكەدا، باوكم بەناگا
ھاتەو چاوەكانى ھەلھيان؟! خۆ جگە لەو دەستبەجىو لەگەل
بىنىنى چاوەكانىدا، دەلىنگى پانتۆلەكەم تەردەكەم، بەدلىيايىو
بەردەكەش لە دەستم بەردەبىتەو كەللەسەرى خۆم پان دەكاتەو،

يان بەر قاچى خۇم دەكەوئىت و پەنجه گەورەكەم شىن و مۆر دەكاتەوہ). بۆيە وازم لەو پىلانەيان ھىنا. جارئىكى دى برپارم دا ھەر لە كاتى خەوتندا، توند ھەردوو دەستم بىخەمە سەر دەم و لوتى، تا ئەو كاتەى بە تەواوى دئنيا نەبم كە مردووہ، دەستى لەسەر ھەئەگرم، بەلام باشبوو زوو ھىزى دەستەكانى باوكمم بىر كەوتەوہ و بەخۆمم گوت: (گەمزە.. چۆن تۆ مەملانىئى ئەو دەستە پۆلايىنانەت پى دەكرى؟!) دئنيابووم بە سووكتىن پال، نەك تەنھا دوورم دەخاتەوہ لە خۆى، بەئكو پانىشم دەكاتەوہ بە ديوارەكەوہ. لەو كاتەدا مېشك و خويىنى سەرى خۆمم بە ديوارەكەوہ دەبىنى و ئەو پەئە خويىنى سەرى ديوارى ژوورى نانخوردى مالى خۆمانم بىر كەوتەوہ، كە دايكم بوى گىرپامەوہ و گوتى: (تۆ ھىشتا لەدايك نەبووبووئىت، رۆژئىك باوكت بە برسئىتى لە بازار گەراپەوہ. من لەبەر نەخۆشى نەمتوانىبوو خواردن ئامادە بكەم، بۆيە بە باوكتم گوت لەجياتى من خواردن ئامادە بكات، بەلام ئەو بە دوو چاوى ئاگرىنەوہ بەرەو رووم ھات و بە ھەموو ھىزى زللەيەكى لە لا روومەتم دا، سەرم بەر ديوارەكە كەوت و لە ھۆش خۆم چووم، كاتئىك بەئاگا ھاتمەوہ خويىنى سەرم وشكبووبووہ. تا ئىستاش ئەو پەئە خويىنە بە ديوارەكەوہيە..).

ئىستاش نازانم بۆچى لەگەئ دەركەوتنى چاوەكانى باوكمدا، لە پەلوپۆ دەكەوتەم و بېھىز دەبووم. ھەر لەبەر ئەو چاوانەش بوو كە نەمدەتوانى بىكوژم و پىلانەكانم ھەئدەوہشانەوہ. لە دواجارداو لە ژئىر

سببهری دارتوووهکەدا، برپارم دا لەکاتیکیدا کە باوکم لە پرخەیی خەو
دایە، بەو چەقۆ گەورەییە کە تەنھا بۆ قاشکردنی شووتی بەکاری
دەهێنین، سەرەتا هەردوو چاوەکانی هەلبکۆلم، پاشان بە هەموو هیزی
خۆم چەقۆکە لەسەر دۆی بچەقینم.

دوای بیستنی هەوایی مەرگی باوکم، گالتهەم بە هەموو ئەو پیلانانە
دەهات کە پێشتر بیرم لێیان کردبوو و بەو بە گلهییەو بە خۆم
دەگوت: (هەرگیز لێدان ئەو ناهێنێ مەرۆف باوکی خۆیی لەسەر
بکوژی.. باشە چ مندالیک هەیه لەم شارە لێدانی نەخواردبێ بە دەستی
باوکی؟! کۆ دەتێ باوکەکان لەسەر هەق نین؟!).

هەر لەگەڵ بیستنی هەواییەکان، دوو دۆپ فرمیسی ناگرین بەری
چاوەکانمیان داگیرکردو روانیمیان لێل کرد.

فرمیسیەکان هێندە گەرم بوون، ئەگەر بە زوویی هەلم
نەوهراندنایە، دنیام هەردوو چاومیان دەتواندەو وەکو نایلۆن
بەسەر روومەتەکاندا دەهاتنە خوارێ، دووریش نەبوو پشتهسەرمیان
بتهقاندایە و وەکو (کانی) لەویو هەلبقوئینایە.

لەو کاتەدا هەستم بە بیهیزی قاچەکانم و قورسی لەشم دەکرد،
بۆیە هەموو هیزی جەستم لە قاچەکاندا کۆکردەو، بەو هیوایی
بە یارمەتی دارتوووهکە بتوانم هەستم سەرپۆ و بەرەو مالهەو
بەرپێکەوم. هەرگیز خۆم هێندە بە لاوازی نەدیوو. هەستم دەکرد
پێویستم بە گۆچانیکی وەکو گۆچانەکی باپیرم هەیه، کە گەلیکجار

بۇ لىدانى ئىمەش بەگارى دەھىنا. (رەنگە باپىرىشم لە دواى مردنى باوكىيەوۈ پىۋىستى بە گۇچان بوۋىت!..). ئەمە ئەو خەيالە بوو كە بۇ ماۋەى چەند ساتىك بىر كىرنەۋەمى داگىر كىردو كەمىكىش لە رۇىشتن دواى خىستم، بەلام باشبوو زوو بەئاگا ھاتمەۋەو بەرەو مائەۋە بەرىكەۋتەم.

لە رىگا بەزىم بە خۇمدا دەھاتەۋەو خۇم بە بىكەس دەمىنى. نازانم بۇ مردنى باوكم دەگىرام، يان بۇ بىكەسى خۇم. بە مندالىيش كە دەمىست كەسىك باوكى مردوۋە، لە خۇمەۋە بەزىم پىيدا دەھاتەۋە. مندالىكى دراوسىمان دواى ئەۋەى باوكى مرد، ھەموو جارىك من بانگم دەگرد بۇ ئەۋەى يارىمان لەگەلدا بكات و بەردەوامىش دەمگرد بە شەرىكى خۇم لە يارىكىرندا، ھەرچەندە پىشتىر بۇى نەبوو ھەر نىكىشمان بكەۋىتەۋە!

پىدەچىت بەھۇى كىۋىرى ھەۋالەكەۋە بوۋىت، كە تا ئىستاش چەند بىرى لى دەكەمەۋە، نازانم ئەو كەسە كى بوو بە پەلە ھاتو پىى گوتەم: (باوكت مرد..). بىگومان ھەر بەھۇى كىۋىرى ھەۋالەكەۋە بوو كە نەمىرسى: (مرد يان كۇزرا؟ ئەگەر مردوۋە بە چى مردوۋە؟! ئەگەر كۇزراۋىشە، كى كوشتى؟!).

لە خۇمەۋە بروام نەگرد كۇزراى، بەلام گوتەم دوور نىيە لە سەربان كەۋتەپتە خوارەۋەو مردى!.. دەمگوت رەنگە دىسان برا بچكۆلەكەم سەركىشى كىردى، باوكىشم دواى كەۋتوۋە بۇ سەربان، بەلام ئەمجارەيان بەر لەۋەى دەستى بىگاتى، قاچى لە شتىك گىر بوۋەو بەسەردا كەۋتوۋەتە خوارىۋ مىشكى تەقىۋە. براكەم فىرە، ھەموو

جارېك كه باوكم دواى دهكهوئى، هه ئديت بو سهربان و باوكيشم بهدوايدا، تا دهگاته شوينى بنبهست، ئيدى براگه م جگه له خو به دهسته وهدان هيچى ديكه لهدهست نايهت، له سووچيكي سهربانه كه خوئى گرموله دهكات، تا باوكم دهگاته سهري و به شهق و زلله دايده گريته وه. پيدەچييت برا بچكوله كه م له منه وه فيرى هه لاتن بووييت بو سهربان، منيش هه موو جارېك له ترسى شهق و زلله كانى باوكم، راسته وخو و به غاردان به ره و سهربان ملم دهنه. تا ئه و جارەى له سه ر قالد رمه كان ويستم به شهقاويك چهن د پله يه كى قالد رمه كان بېرم، به لام ئيسقانى قاچى راستم به ر ليوارى يه كي ك له قالد رمه كان كه وت و خوين به قاچمدا هاته خوارى. ئيدى نه متوانى تاكه ههنگاويكى تر قاچم هه ليينمه وه. له جيى خو م دانيشتم و دهستم كرد به گريان. هه ر نه وه ندهم زانى باوكم گه يشته سه رسه رم. له گه ل گه يشتنى باوكمدا، ده لينگى شه ر واله كه مم هه لگردو برينه كه م پيشانى باوكم دا، به و هيوايهى به زه يى پيمدا بيته وه و به په رويه ك توند برينه كه م بو بيه ستى، به لام نه ك برينه كه ي بو نه به ستم، به لكو له جار انيش زياترى تيه ه لدام. نه گه رچى دا يك م چهن د شه ويك هه ويري له قاچه برينداره كه م به ست، كه له دواى ليدانه كه ئاوسابوو، به لام چهن د هه فته يه ك له دواى نه ووش هه ر به شه له شهل ده رويشتم و شوينى برينه كه تا ماويه كى زور وه كو نينو كه گه وره كه ي قاچى راستى باوكم مؤر بوو بو وه وه. ئيدى له و كاته وه له ترسى شهق و زلله كانى باوكم بو

سەربان ھەئنايەم. ئەدى كى نائىت ئەم بەيانىيە كاتىك كە دواى من كەوتبوو بۇ ئەوۋى لىم بەدات، لەبەر دەرگای مالى خۇمان نەكەوتووۋە سەرى بەر پارچە ئاسنىك يان بەردىكى گەورە نەكەوتووۋە مردووۋە؟! خۇ من دواى ئەوۋى تەزبىجەكەيم پچراندو ھەلاتەم، ھەتا ژىر دارتووۋەكە ئاورم لە دواى خۇم نەدایەۋە.

ھىشتا چەند ھەنگاۋىكم مابوو بگەمە كوۆلانى خۇمان، قەرەبالغى بەردەرگای مالى خۇمانم دەھاتە بەرچاۋ. دەرگایەكى رەشى سى تاكى، ھەر سى تاكەكەى لەسەر پىشتن، ھەوشەيەكى گەورە.. پىر لە ژنى چاۋ بە فرمىسك، تەرمى پياۋىك لە ناۋەرەستى ژنەكانە. ژنىك لە نزيك سەرىيەۋە دانىشتووۋە لە ھەموۋيان زياتر دەگرى و قايمىتر ھاوار دەكات، بە ھەر دوو چەپۆكى دەكىشى بە سەرى خۇيداۋ سەرو پىرچى دەرنىتەۋە. زۆرتىن شەق و زللەى پياۋە مردووۋەكە بەر ئەو ژنە كەوتووۋە.

لە دلى خۇمدا دوعام دەگردو لە خوا دەپارامەۋە: (خودايە.. تا من دەگەمە مالىۋە، ئەو تەرمە ھەر لە جىيى خۇى بىت و جارى نەنىژرابىت، بۇ ئەوۋى لە نزيكەۋە بە باشى بۇ يەكەمجار رووخسارى باۋكم ببىنم. خودايە.. ئەو كاتەى دەگەمە لای تەرمەكە، چاۋەكانى باۋكم كراۋە بن، بۇ ئەوۋى بە تەۋاۋى بزائەم ئەو چاۋانە چ رەنگىك بوون، ھەرچەندە دلىشام لەگەل بىننى چاۋەكانىدا، دەلىنگى پانتۆلەكەم تەر دەبىۋ لەبەر چاۋى ھەموو ژنانى گەرەكدا ئابرووم دەچى..!).

ئىنجا دەمگوت: (ھەر ئەۋەندەى گەيشتە سەر تەرمەكەى باۋكەم، تا ۋەرس دەبەم دەستەگانى ماچ دەكەم.. ئەۋ دەستانەى تەنھا بۇ ئازادان بەر لەشم دەكەۋتن!..). دووبارە دەستم دەكردەۋە بە دوعاگردن: (خودايە گيان تەنھا جارېكى دى ھىز بەخشەرەۋە بە دەستى راستى باۋكەم، بۇ ئەۋەى بە ھەموو ھىزى زللەيەك لە لا روومەتى چەپەم بدات و لە گەرآنەۋەدا بە پشتى دەستى لا روومەتى راستىم سوور سوور بكاتەۋە.. دۋاى ئەۋە بەشم بەكەم نييە!..) پاشان لە خۆمەۋە پەشىمان دەبوومەۋە دەمگوت: (نەخىر.. دەبى لە پىشدا قاچى راستى ماچ بكەم، چونكە ئەۋ كاتەى باۋكى مندالەكەى دراوسىمان مردىبوو، من و مندالە باۋكە مردوۋەكەى دراوسىمان و چەند مندالېكى تىرى گەرەك، لە پەنا ديۋارى مائى خۆمان دانىشتبووين، گۆرانيمان دەگوت و بە تەنەكەيەكى قوپاۋ تەپلمان لى دەدا. ھەر ئەۋەندەم زانى باۋكەم بە پەلە لە مائى مردوۋەكەۋە دەرپەرى و بەرەۋە لای ئىمە ھات، كە گەيشتە بەردەمى من، قاچى راستى بەرزگردەۋە بۇ ئەۋەى بە ھەموو ھىزى شەفېك لە ناۋدەمەم ھەئدات، بەلام من خۆمەم خواركردەۋە نەمھېشت شەفەكەم بەركەۋېت. قاچى باۋكەم بەر ديۋارەكە كەوت و ئازارېكى زۆرى پى گەيشت، پاشان نىنۆكە گەۋرەكەى قاچى مۆر بوۋەۋە. بۇيە دەبى يەكەمجار قاچى راستى ماچ بكەم!..).

كاتىك گەيشتە سەرسوۋچى كۆلانەكەى خۆمان، بە پەلە سەيرى بەردەرگای مائى خۆمانەم كرد، بەلام نە قەرەبالغىي بەردەرگام بىنى و

نه گۆرانكارىيەكىشىم له گەرەكدا بەدى كرد. زۆر ترسام بەر له گەيشتنى من، تەرمى باوكم برابى بۆ گۆرستان. هەنگاوهكانم گەورەترو خىراتر كردن، هەستم دەگرد ئەو تۆزە رىگايەم گەليك بە زەحمەت و درەنگ لى دەپوات. كە گەيشتمە بەردەرگا رەشەكەى حەوشە، وەكو جارن تەنھا يەك تاكى لەسەر پشت بوو. بە پەلە خۆم كرد بە ماله وەدا. دايكم له حەوشەو له نزيك پىلاوەكانى باوكمەو دانىشتبوو، خەرىكى ھۆنينەوھى تەزبىحە پچراوەكەى باوكم بوو. بى ئەوھى ھىچ قسەيەكى لەگەلدا بكەم، خىرا خۆم كرد بە ژوورەكەى باوكمدا. باوكم بە بىدەنگى لەسەر كورسىيەك دانىشتبوو. ھەر كە چاوم بە چاوەكانى كەوت، وەكو بەرد له جىي خۆم رەق بووم، نەمتوانى تاكە ھەنگاويكى تر لىي نزيك بىمەوھو جارىكى دى دەلىنگى پانتۆلەكەم تەپبوو!

بهره و مالیک له ئاو

له نیوهی ریگا بیرم کهوتهوه که لپی بپرسم بهرهو کوئ دهچین؟!
ئاخر ئه و ئه وهنده به کتوپری خوئی کرد به ژووره کهمدا، هه موو
شتیکی له بیرم بردهوه.

بی ئه وهی گویم له ته په ی پی بی، به کی و بیدهنگی، وهک
بیدهنگی هاتنی به فر بو حه وشه کهمان، دهرگاکی کردهوه و
به رامبهرم راوهستا. ئه و دهیگوت: به فریش له (ئاو) هوه فیری بیدهنگی
بووه. کاتیکیش لیم پرسی: (بوچی به بی ره زامه ندی و له دهرگادان
خۆت کردوه به ژووره کهمدا؟). ئه و له خۆبایانه گوتی: (ئاو رقی له
دهرگایه.. کاتی ئه م قسانه نییه، ههسته باپرۆین!).

پاشان گوتی: (نامهوی له وه زیاتر به وهستاوی بمینمه وه.. ئاو رقی
له وهستانیشه. درهنگه، له ویوه به تایبهتی له دوا ی تۆ هاتووم).

وهك چۆن نەمدەزانی لە گوێو لە دوام هاتوو، بەهەمان شیۆش
نەمدەزانی بوچی لە دوام هاتوو. ئەوەندە پەلە پەل لێ کردم،
ماوەی نەدا تەنانت لێی بپرسم: بەرەو کوێ؟!

خێرا دەستی چەپی خستە ناو دەستی راستمەووە بەدوای خۆیدا
پەلکێشی کردم. هاتنە کتوپرەگەیی ئەو و گەرانهوگەیی چەندە
سەرسامیان کردبووم، لەو زیاتر بە نەرمیی ئەو دەستە سەرسام بووم،
کە لە ناو دەستی راستمدا بوو!.

ئەو دەستە، نە لە دەستە زبرو رەقەکانی باوگم دەچوو، نە لە
دەستە تووگنەکانی خۆیشم، هەر وەها لە دەستە توورەو بەزەبرەکانی
سەردەمی مندالیی خۆیشی نەدەچوو، کە لە کاتی توورەبووندا لا
روومەتی ئیەمی سەر دەکرد، بەلگە زیاتر لەو دەستە بی ئیسکانەیی
پیاو نوورانیهکانی ناو حیکایەتە ئەفسانەییانەکان دەچوو، کە لە
دەمی داپەرەو بیستبوومن.

هەرچەندە نەمدەزانی ئەو دەستە بەرەو کوێ پەلکێشم دەکات،
کەچی نەرمیهگەیی جگە لەوەی جوۆرە ئاسوودەیی و چیژییکی
دەر وونی پێ دەبەخشییم، هەر وەها ئەو کاتانە سەردەمی مندالییشمی
دەخستەووە بیرم، کە لە دواوە توند توند فەقیانەیی کراسەگەیی دایکم
دەگرت، بۆ ئەوەی لێی ون نەبم و لۆژە لۆژە دوای دەگەوتم. رەنگە هەر
بەهۆی ئەو چیژو یادەوهرییانەشەو بووبییت، کە نەمدەویست یان
حەزم نەدەکرد زوو بگەین.

به درېژايي ئه و ريگهيه، من ته نها گويم گرتبو و هاورپکهم قسه ي دهکرد، هممو قسه کانيشي باسکردني (ناو) بوو. سروشتي ناو.. زماني ناو.. دلي ناو.. دوستان و دوژماني ناو.. نه و نه ده به عشقه وه قسه کاني دهکرد، دهنگوت له خه ويکی خوش دايه و نايه ويټ هه رگيز به ناگا بيته وه. نه و ده يگوت: (گرنگ ترين شت نه وه بيه فيري زماني ناو ببين. که له زمانيمان زاني، نه و جا شاره زاي سروشتيشي ده بين، دواي نه وه ش به سانايي ده توانين تيگه لاي بيبي و هاورپه تبي بکه ين. ناو هاورپه کی راستگو يه، تا له گه ليدا راستگو بين، نه و راستگو يانه تر ديته پيشي. هه ر نه وه نه ده ي توانيمان له گه ل ناوي بچوو کدا هه ل بکه ين، دواتر ده توانين له ناوه گه وره کانيش نزيک ببينه وه و هاورپه تبي نه وانيش بکه ين. دوستانه تبي راسته قينه له گه ل (کاني) ده مانگه يني به دوستانه تي له گه ل ده ريا و زه رياکان..). هاورپکه م ده يگوت: (نه گه ر هه ر له سه ره تا وه وشکاني نه بوايه، به دنيايي وه مردن يش نه ده بوو!). نه هه نگه کان زور باش له وه گه يشتون، بويه کاتيک بير له مردن ده که نه وه، يان ده يانه ويټ بمرن، روو له وشکاني ده که ن، چونکه دنياي ده سته و تني مردن له نيو ناودا، هه روا ئاسان و له خورا نييه..!). ده زماني ماوه يه کی زورمان به پي پيوه و زور له شار دوور که و تو وينه ته وه، هه روه ها ده زماني له ميژده هاورپکه م باسي (ناو) م بو ده کات، که چي سات له دواي سات باشتر گويم بوي شل ده کردو زياتر چيژم له قسه کاني و مرده گرت. نه گه ر به هو ي مان دو بووني

قاچه كانمه وه نه بوايه هه رگيز نه مده ويست قسه كانى پى بېرم، به لام
 هيلاكى قاچه كانم ناچاران كردم لىى بېرسم: (ئىمه بو كوئى
 دهچين؟.. زورمان ماوه؟!..). ئەو بىياكانه گوتى: (زورمان نه ماوه، هه ر
 ئەوه ندهى گه شتین و ماله تازه كه مت بينى، راسته و خو هه موو
 ماندوو بوون و نارەحه تىيه كت له بىر دهچيته وه..).

جاريكى تر ده ستى كرده وه به وه سفكر دنه وهى ئاو: (دواى بينىنى
 ماله تازه كه م، بو ت ئاشكرا ده بى كه ئاو چه ند ده ست و دئى فراوانه.
 جگه له وهى بو دروست كردنى ديوارو ده رگا و په نجه ره كانى ماله كه م
 به شىك له جه ستهى خوئى دامى، هه روه ها به هاوكارى و يارمه تىدانى
 ئەو يش نه بوايه، بىگومان هه رگيز نه ده بووم به خاوه نى مال!..).

به ده ست خو م نه بوون به خيليم به هاورپي كه م ده بىرد، ئەو له
 يه كه م هه نگا وه وه كه له ماله وه هاتينه ده رى، به هه مان شيو وه
 نه فه س رىى ده بىرى، ده تگوت ئاو.. نه يده زانى را وه ستان و
 ماندوو بوون چىيه!، به لام زور بىزار بوو له وه قسانهى كه له دواى
 ونبوون و ديار نه مانىيه وه كرابوون و ده كران. خه لگى باسيان له
 خنكانى ئەو ده كرده ده يانگوت.. له تاو عه شقى خوئى كه وتوو ه ته
 نيو ئاو وه وه خنكا وه. ئەوان ده يانگوت: (ئوه نده عاشق و سه رسام
 بو وه به خوئى، به رده وام له قه راغ ئاو كه له روو خسارى خوئى
 ورد بو وه ته وه وه له خوئى رام او، تا له دوا جاردا ئاگاي له خوئى
 نه ماوه كه وتوو ه ته نيو ئاو كه وه وه خنكا وه..). به درى ژايى چه ند

هەفتەيەك دواى ونبوونى، جگە لەو پياوانەى كە رۆژانە دەچوونە نزيك ئاوەكەو چاوەرپى سەرئاوكەوتنەودى تەرمەكەى ئەويان دەکرد، داىكىشى بە گريانەووە لەسەر چۆك لە قەراغ ئاوەكە دادەنيشت، هەردوو مەمكى بەرامبەر ئاوەكە دەردەهييناو لىي دەپاراپەووە، كە هەر نەبى لەبەر خاترى شيرى ئەو مەمكانە بەزەيبەكى پيدا بىتەووەو ئەگەر بە زيندووويش نەبىت، بە مردوويى كۆرەكەى بداتەووە..!

هاورپكەم دەيگوت: (هەموو ئەو قسانەى كە لە بارەى منەووە كراون درۆن.. ئەوان وا دەزانن من بەبى ئاگايى يان لە تاو عەشقى خۆم كەوتوومەتە نيۆ ئاوەكەووە. ئاگادارى ئەووە نين كە من عاشقى سروشت و رەفتار و جوانى ئا و بووم. ئەوان نازانن چەند سال هەولم دا تا فيرى زمانى ئا و بووم، دواى ئەووەش داواى هاورپيەتيم لىي كرد. ئا و دلى زۆر گەورە و پاكە، هەرگيز دلى نايەت داواكارى بەرامبەرەكەى بشكىنى. پاشان بپيارم دا نەگەرپمەووە بۆ وشكانى. جگە لەووەندەى كە لە دواى تۆ هاتووم، هەرگيز حەزم نەكردووە بۆ چركەيەكيش لىي دوور بكەومەووە..).

تا گەيشتینه قەراغ رووبارەكەى خوارووى شاريش، هاورپكەم بەردەوام قسەى دەكردو بچووكترين ماوەى نەدەدا چەند پرسيارپكى لى بكەم لەبارەى (گەورەيى و بچووكى.. بەرزى و نزمى.. جۆرى نەخشەو شيوەى دەرگا و پەنجەرەكانى) ماله تازەكەيەووە.

(نازانم تاكەى ئەم خەلكە ئاۋ نانسىن؟ تاكەى نازانم كە ئاۋ نەك
ئازارى مەۋق نادات، بەلكو دلى نايەت ئازارى ئەو شووشە شكوانەش
بدات، كە زۆرجار لەسەر دلى دەچەقن. تەنانەت بەردەكانى نىۋ
ئاۋىش فىربوون ئازارى مەۋق نەدەن.. ئاخىر ئەوان نىزىكتىن ھاۋرپى
ئاۋن. بەردەكانى نىۋ ئاۋ دلىان زۆر نەرمە.. ئەوان جىاۋازن لەو
بەردانەى كە بە مندالى پەنجەرەى مائەكان يان سەرى يەكتىمان
پىيان دەشكاند..).

ناچاربووم.. ھەردەبوو قسەكانى پى بىرم. ئاخىر ئەۋەندە لە
رووبارەكە نىزىك بوۋبوۋىنەۋە، ھىندەى نەمابوو پىلاۋدەكانمان
بەتەۋاۋى تەربىن: (چۆن بېرپىنەۋە.. لەم نىزىكانە پردى لىيە..؟!)
لەجىي خۆم راۋەستام وام بە ھاۋرپىكەم گوت. ئەو بە پىكەنىنەۋە
گوتى: (پردى چى و پەرىنەۋەى چى؟! پىۋىستىمان بەمانە نىيە، كارى
ئىمە لەنىۋ ئاۋەكە داىە!).

ھەر ئەۋەندەى گويم لەو قسەيەى ھاۋرپىكەم بوو، بە پەلە دەستى
راستىم لەنىۋ دەستى چەپىدا دەرھىناۋ چەند ھەنگاۋىك لە قەراغى
رووبارەكە دووركەۋتمەۋە. ئەۋجا زانىم كە سەرجەم ئەو قسانەو
ھەموو ھەۋلىكى بۇ ئەۋە بوۋە كە بۆچوونى من بگۆرى بەرامبەر بە
(ئاۋ)، بەلام ھەموو ھەۋلەكانى بىسوود بوون. ئەو ھىشتا نەيتۋانىبوو
بچوۋكتىن كار لە من بكات كە لە ئاۋ دوور نەكەۋمەۋە: (بەلام من لە
چوونە نىۋ ئاۋ دەترسىم) بە ترسەۋە وام بە ھاۋرپىكەم وت. بە

توورهبوونه کهیدا زانیم که هه رگیز چاوه پئی ئه و قسه یه ی نه ده کرد.
توورهبوونه که ی زیاتر له توندوتیزی ئه و لافاوانه ده چوو، که له گه ل
خۆیاندا هه موو شتیك راده مائن، به لام هه وئی ددها هیمتر خوی نیشان
بدات و توورهبوونه که ی بشاریته وه.

ئه و باش ئاگاداری ئه وه بوو، که له سه رده می مندالیماندا ئه گه ر
به له مه وانه کان نه بوونایه، هه رگیز رزگارم نه ده بوو و له میژبوو
خنکابووم. بۆیه به په له گوتی: (مه ترسه.. ئه مجاره منت له گه لدام..
من باش له زمانی ئا و ده زانم.. دلنیا به ریگه نادم بچووکتین
مه ترسیت بۆ دروست بیته)، پاشان گوتی: (ناته وئی ماله تازه که م
ببینی؟!).

با.. دهمویست ماله تازه که ی هاوړیکه م ببینم، به لام ده ترسام
ئه مجاره ش ئاوه که راپیچم بکات و ته نانه ت به له مه وانه کانیش فریام
نه که ون.

هیواش هیواش به ره و قوولایی رووباره که ملم نا، تا هه موو گیانم
نوقمی ئاوه که بوو. کاتیك چاوم کرده وه، نه هاوړیکه م دیاربوو، نه
ماله تازه که ی. به له مه وانیک به رامبه رم راوه ستابوو: (باش بوو زوو
فریات که وتم، هینده ی نه مابوو بخنکییت!..). به پیکه نینه وه وای پی
گوتم.

دوا خهونی ئیسماعیل

الله اكبر.. الله اكبر.. الله اكبر

لا اله الا الله

الله اكبر.. الله اكبر.. الله اكبر

ولله الحمد..

له گهڻ زيادبوون و بلندتربوونى دهنگى مينبهرى مزگهوته كاندا،
ئهو له نيو جيگا كهيدا باشتر خوئى گرمؤله ده كردو توندتر
به تانيه كهى له خوئيه وه ده پيچا. به جوړيڪ زورچار گومانته ده كرد
له وهى كه سيك هه بيته له نيو ئهو جيگايه دا.

هه ردوو به رده سته توند به يه كه وه نووسانديبوون و له نيوانى
رانه كانيدا هه شارى دابوون، پاژنهى هه ردوو قاجه كانيشى نووسانديبوو
به سمتيه وه. بيياك له ئازارى پشتى، سهرى تا نزيكى ئه ژنوگانى

شۆڭر كىر دېۋو، بەرادەيەك ھەرزو دەگەيشتتە ئەو ئەنجامەي، كە ئەستەمە مەرۇف بتوانى لەو زياتر خۇي بچوك بكتەو، بەلام ئەو ھېشتا قەبارەي لەشى خۇي زۆر پى گەرەتر بو لە قەبارەي لەشى ھەموو كەسەكانى تر، لەھەمانكاتدا ترسنۆكتىش لە ھەر ھەموويان. پىي وابوو ھېشتا ھىندەي كىۋىكە لە ژىر بەتانييەكەدا لە دوورى دوورەو بەدى دەكرى، بەلام كىۋىكە لە پەرۇكۆن.. كىۋىكە لە سوتووي جگەرە، كىۋىكى زەليل لەبەردەم ھىديترىن (كزەبا)دا، بۇيە بەردەوامو زياتر ھەولى خۇبچووكردنەو دەدا، چونكە دەيوست ئەو دوا شتى مائەكەبىت كە باوكى دواي گەرەنەو دەيوست.. ياخود ھەر نەيىبىن. باوكى لە دەروازەي مزگەوتەكە ھاتە دەرى، ھەردو دەستى خستبوو ېشتەو بە پەنجەكانى دەستى راستى يارىي بە تەزىجە سەدو يەك دەنكىيەكەي دەكرى، سەرى بۇ بەردەمى شۆڭر كىر دېۋو ھىۋاش ھىۋاش بەرەو مائەو دەگەرەپايەو، دەمى دەجولاندو لەبەر خۇيەو شتىكى دەگوت، بەلام دەنگى ئەو شت گوتن و دەم جولاندنە زۆر لەو لاوازتر بو، كە گوچكەكانى خۇيشى بىبىستن!.

بەجۇرىك چاوى لەبەر پىي خۇي بىبوو، واتدەزانى جگە لەو رىيەي كە نىيازىەتى ھەنگاۋەكانى بەسەردا بنى ھىچى تر نايىنى، لەكاتىكدا بە سىلەي چاۋ زۆر بە وردى دىقەتى لەو خۇينەي دەدا، كە لە درزى ژىر دەرگاي ھەوشەي مائەكانەو دەرژايە كۆلانەكەو دواترىش ھەر ھەمووي تىكەلاۋى يەكترى دەبوو. دەيزانى كامەيان خۇينى گامىشەو

کامه‌یان خوینی بزنه.. دهیزانی کام مائه‌یان گای کردووه به قوربانی و قوربانیی کامه مائه‌ش به‌رانه. بۆ ئه‌وه‌ی جله‌کانی خویناوی نه‌بن، یان له نوپژ نه‌چی، جار جاریک بازیکی بچوکی دهدا به‌سه‌ر ئه‌و جوگه‌له خوینانه‌ی، که دههاتنه سه‌ر ریگاگه‌ی.

ئه‌و له‌نیو حیگاگه‌یدا وه‌ک جه‌سته‌یه‌کی بی‌پروچ جوئه‌ی له‌ خو‌ی بریبوو. هیشتا ده‌نگی مینه‌ره‌کان له‌ گوپچه‌یدا ده‌زرنگایه‌وه‌و به‌رده‌وام یاده‌وه‌ریه‌کانیان ده‌هینایه‌وه‌ به‌رچاوی، ئه‌و یاده‌وه‌ریه‌ تال و ترسناکانه‌ی وه‌ک ده‌رزیه‌کی تیژی ژه‌نگاوی له‌ می‌شکی مندالیی ده‌جه‌فین و هه‌موو بیرکردنه‌وه‌ی ئه‌ویان داگیرکردبوو. ده‌نگی مینه‌ره‌کان ئازاریکی ده‌روونیان ده‌به‌خشیه‌ جه‌سته‌ی مندالیی و وایده‌زانی شیشی داخکراون و له‌ کونی گوپچه‌یه‌وه‌ ده‌چزین به‌ مؤخیه‌وه‌.

ریک قوربانی پاربوو، ده‌نگی مینه‌ره‌کانی گوپچه‌ی هه‌ر هه‌موو گه‌ره‌کیان پرکردبوو له‌ هاوار، ئه‌و له‌ سه‌ربان یاریی ده‌کرد، پی‌ده‌که‌نی و رایده‌کرد، ئه‌گه‌رچی ده‌نگی مینه‌ره‌کان زاترین ده‌نگی گه‌ره‌ک بوون، به‌لام (ئه‌و) هاوارو باره‌ی گا و به‌رانه‌کانیشی ده‌بیست، هه‌ستی به‌ جوړیک له‌ پارانه‌وه‌ ده‌کرد له‌ ده‌نگیاندا. گوپی به‌ نوزه‌و پارانه‌وه‌کانیان نه‌ده‌دا.. پی‌ده‌که‌نی و رایده‌کرد، جار جاریکی‌ش ته‌په‌ی که‌رتکردنی ئیسقان و وه‌شاندنی کێردی ده‌ستی قه‌سابه‌کانی ده‌بیست، دیسان پی‌ده‌که‌نی و رایده‌کرد. له‌ گه‌رمه‌ی پی‌که‌نین و راگردندا بوو،

هەر بەرپیکەوت سەبیرێکی کۆلانیگە ی کردو سەرنجێکی خێرای دا، سەرنجێک زۆر بە پەلە لە دۆنیای یاریکردن و پیکەنینەوه فرپیی دایە نۆ سامناکترین کونجی ترس و تاریکترین چالێ تۆقاندنەوه. سەرنجێک لە چەند ساتیکی کەمدا ئەوی لە کەسیکی پر جوولەو بزۆزەوه کرد بە داھۆلێکی لە پووش دروستکراو یان مرۆفێکی بە بەردبوو.

(ئەو) پر بە دلی مندالیی ئاواتی بوو وەکو ھاوڕێکانی بتوانی لینگەفرتیی ئەو مریشکانە ببینی، کە دوای سەربەرین ھەلبەزو دابەزیان دەکردو خۆیان بە دارو دیواردا دەداو مندالەکانیان دەخستە تریقانەوه، بەلام فیچقە ی خوینی ملە برپاوەکە بەردەوام رێگر بوو ھەبەردەم ئاواتەگە ی، یان ھەزی دەکرد ھەموو جارێک وەکو خوشک و براکانی بەرامبەر باوکی دانیشی ھەو کاتانەدا کە ریشی دەتاشی، بەو ھیواپە ی باوکی فلچەپەکی کەفاوی بە روومەتی ئەویشدا ببینی، بەلام خوینی ئەو چەند زیبکەپە ی کە بە روومەتی باوکییەوه بوون و بە دەمی گوێزانەکە دەتەقین، دیسان رێگر بوو ھەبەردەم ئەو ھەزەشیدا!.

ئەو- کە ببینی خوین بەردەوام رێگر بوو بێت ھەبەردەم ئارەزوو ھەکانیدا، ھەر باشبوو ھەگەل ببینی چەقی کۆلانیگە یاندا ھە سەربانەوه بەرنەبوو ھە بۆ ناو ئەو لافاوی خوینە ی، کە بە کۆلانیگە یانداو بە بەردەرگای ھەوشەگە یاندا ھەموو شتیکی رادەمائی، خوینی ئەو ئازەلانیگە ی کە چەند ساتیک پێشتر نوزەو پارانەو ھەیان تیکە لاوی دەنگی مینبەرەکان بوو بوو. دوای ببینی

ديمه نه کهه، سهره تا وهک لقه دار يکی نيوه شکاو له جيی خوئی چه قوی و
 نهيزانی چی بکاو به چ لایه کدا برپوات. له شوینی خوئی و به چه قوی و
 وهک که رویشکیکی تۆقیو هه لده له رزی، پاشان به ره و دهر گای
 هه وره بانه کهه و قائدرمه کان رای کرد، هیشتا نه کهه یشتبووه سهر
 قائدرمه کان، چهند جار ییک به گریانه وه هاواری دایکی کرد. پله ی
 بوو زووتر بگاته ئامیزی و دهیویست به ههنگاو ییک چهند پله یه کی
 قائدرمه کان برپئی، دواترو به کهه یشتنه لای دایکی تا هیزی تیدابوو
 باوهشی به رانه کانیدا کردو به هه نسک و گریانه وه گوتی: (دایه
 گیان.. خوین گه ره کهه کهمانی برد..!). دوا ی گوتنی ئه و رسته یه و به
 در یژیایی ئه و رۆژه جگه له هه نسک دان، تاکه وشه یه کی تر له
 ده مییه وه نه هاته دهر ی، وهک چۆن ئاگاداری تاکه وشه یه کی ئه و
 قسانه نه بوو، که دایکی بۆ دلنه وایی ئه و ده یکردن..! دواتریش و دوا ی
 ئه وه ی گه رهک له خوین پاک کرایه وه و ئاسه واری دلۆپه خوینیکی پیوه
 نه ما، ئه و ههر هه نسکی ده داو هیچی نه ده گوت. سهره تا وایزانی بۆ
 یه کجاری زمانی له گۆ که وتوو وه گومانی هه بوو جار یکی تر توانای
 گوتنی تاکه وشه یه کی هه بییت. (خودایه.. ئه مجار هه به هانامه وه
 هاتی..!) ئه و رسته یه بوو، که یه کهه مین شه و دوا ی بینینی دیمه نه
 تر سنا کهه و له نیو جیگای خه وتندا له بهر خو یه وه گوتی و گومانی له
 گۆ کهوتنی زمانی له لا ره وانه وه. ئاخو ئه وه یه کهه مین جار نه بوو
 خودا فریای بکه و ییت و به هانایه وه بییت، چهند سالییک پیشتریش و

ھەر لە ھەمان بۆنەدا، دوای کپیوونەووەی دەنگی مینبەرەکان، باوکی
 لە دەروازەى مزگەوتەکە ھاتە دەرى، ھەردوو دەستی خستبوو
 پشتمووە بە پەنجەکانى دەستی راستى یاریى بە تەزبىحە سەدو یەك
 دەنگیەكەى دەکرد، سەرى بۆ بەردەمى شوپردبوووەو ھىواش
 ھىواش بەرەو مائەووە دەگەراپەووە. لەبەر خۆیەووە شتێكى دەگوت
 دەمى دەجولاندى، بەلام دەنگى ئەو شت گوتن و دەم جولاندى زۆر
 لەووە لاوازتر بوو گویچەكەکانى خۆشى بییستن.!. بە جۆرێك چاوى
 لەبەر پى خۆى بریبوو، واتدەزانى جگە لەو رىیەى كە نیازىتە
 ھەنگاوەکانى بەسەردا بنى ھىچى تر نابینى، لەكاتێكدە بە سیلەى
 چاوى زۆر بە وردى دىقەتى لەو خۆینە دەدا كە لە درزى ژىر دەرگای
 ھەوشەى مائەگانەووە دەرژایە كۆلانەكەووە دواتریش ھەر ھەمووى
 تىكەلاوى یەكتر دەبوون. بۆ ئەووەى جەلەکانى خۆیناوى نەبن، یان لە
 نوێژ نەچى، جار جارێك بازىكى بچوكى دەدا بەسەر ئەو جۆگەلە
 خۆینانەدا، كە دەھاتنە سەر رىگاگەى.

ئەووەى زیاتر باوکی ناچار كرد ئەو بریارە ترسناكە بدات، بینینى
 خۆین بوو لە بەردەمى یەك بە یەكى مائەگانى گەرەكەكەیاندا، جگە
 لە مالى خۆیان. شەپۆلى خۆینى بەردەرگای ھەندىك مالى ھىندە
 بەخۆر بوو، لە ترسى سووربوونى ھەتاھەتایى ھەوشەكەیان
 ناچاربوون ھەر لە سەرەتاووە بە سەتلى گەورە گەورە ئاوى لە
 ھەوزەكەى ھەوشە ھەئىنجن و بە پەلە بىكەن بەسەر خۆینەكەدا.

(ئەو) لە سەربان یاری دەکرد، رایدەکردو پێدەگەنی. بە گەشتنەوێی بۆ مائەو بەواکی بانگی کردو ناردی لە مائی دراوسێکەیان ئەو چەقۆ گەورەییە بێنی، کە پێش تۆزیک گامیشیکی زەبەلەحیان پێی پارچە پارچە کردبوو.

لەو سەردەمەدا (ئەو) لە خوین نەدەترسا، کەچی نەشی دەویست یەك دۆپە خوین بەر جەستەى بکەوئ. بە راگردن و ناگایبەو لە خویناوی نەبوون چوو بۆ هینانی چەقۆکە، نەشی دەزانی باوکی چ کاری بەو چەقۆیە هەییە!.. یان بیرکردنەوێی لەو چکۆلەو ساویلکە تر بوو، لە خۆی بپرسى: (خودایە.. باوکم ئەو چەقۆ ترسناکەى بۆ چیبە..؟!.) زۆر بە وردی لە چەقۆکەى دەروانى و دەبویست شوینیکی بگریت، کە دەستی خویناوی نەکات، بەلام نەك تەنھا دەمە تیژەکەى، بەئکو دەسکەکەشى یەکپارچە سووربووبوو بە خوینی گامیشە زەبەلاحەکە. دواتر بە پەرۆیەکی پيس دەسکی چەقۆ خویناویبەکەى گرتو بەرەو مائەو گەرایەو. ریک بەپێچەوانەى ئەووەو، باوکی بە پەلە تەزبێجە سەدو یەك دەنکیبەکەى دەستی راستی خستە گیرفانى شەرۆالەکەبەووەو بەهەمان دەست پەلاماری چەقۆکەى دا، بیاک لە خویناوی بوونی دەستی، توند دەسکی چەقۆکەى لەنیو مشتیدا گوشى. هەرچەندە دەبوو لەو ساتەدا هەلبییتو دوورکەوئتەو لەو دیمەنە سامناکەى باوکی، بەلام دیسان سەرنج و نیگاگانى لەو چکۆلەو ساویلکە تر بوون، کە ئەو رووخسارە بخویننەو، یان بە پەلە ناگاداری بکەنەو تا زوو هەلبییت.. گرنگ نیبە بۆ کوئ!.. گرنگ ئەوویە رزگاری بییت لەو چنگە تۆقینەرانەى، کە بەنیازن وەك گامیشە

زەبەلاھەكە يان وەك گوڤرەكەيەكى تازەبوو پارچە پارچەى بكەن و
خوڤنەكەى تىكەلى خوڤىنى ئاژەلەكانى تر بكەن.

(خودايە.. ئەو) بوچى وا بەبىدەنگى و بى جوولە بەرامبەر باوكى
وہستاوہو زەقزەق تەماشای دەكاتو ناچىتەوہ بو شوڤىنى يارىكردن و
راكردەكەى..؟! ئەوا باوكى بەرہو رووى ھاتو وەك شىرىكى برسى يان
گورگىكى ھار لەبەر پىي خوڤداو رووہو قىبلە پالى خست، بە ھەموو ھىزى
قاچى راستى لەسەر قاچە بچوكەكانى داناو بە قاچى چەپىشى توند دەستە
ناسك و بىھىزەكانى گوشى. بە دەستى چەپى توند سەرى ئەوى بە زەوىي
حەوشەكەوہ جووتكردو چەقۆكەى دەستى راستىشى خستە سەر مىلى.
بىگومان بوو پاش چەند ھەناسەيەكى تر چەقۆ بىرەحمەكە كارى خوڤى
دەكاتو ئەو سەرە چكۆلەيە لەو لەشە بىھىزە جيا دەكاتەوہ. ھاوارو قىژوہ
گرىانى (ئەو) لەو كاتەدا ھىندەى نەمابوو جگە لە گوڤچكەكانى باوكى،
گوڤچكەى ھەموو خەلكى شار كەر بكات، تا ئىستاش كەس نازانىت ئەو
ھەموو ھاوارو قىژەيە لە تاو ئازارى دەستو قاچەكانى بوو، ياخود لە
ترسى مەرگ و سەربىرەن..!.

(خودايە.. چ زوو بەھانامەوہ ھاتى!..) ئەو رستەيە بوو، كە يەكەمىن
شەو دواى رزگاربوونى يان گەرانەوہى لە مەرگ و لەنيو جىگاي خەوتندا
لەبەر خوڤەوہ گوتى. ئاخىر خودا لە پىش ھەمووانەوہ فرىاي كەوتو
بەھانايەوہ ھات، پىش دراوسىكان و داىكىشى. ئەو بەردەوام دەگرياو ھاوارى
دەكرد، لەناكاو ھەستى بە دووركەوتنەوہى چەقۆ خوڤناوييەكەى سەر
مىلى و سووكبوونى قورسايى سەر قاچو دەستەكانى كرد، بەلام ھىشتا
دەگرياو ھاوارى دەكرد، كە چاويشى بە بەرانە پالگەوتووہكەى تەنىشتى

كهوت ھەر دمگرياو ھاوارى دمكرد. بهرانهكه به جۆريك پالگهوتبوو و مى له چهقۆكه نزيك دمكردوه، ھەرزوو دھترانى نيازىھتى ئازيانه بلى (له جياتى ئەو، من بكه به قوربانى..). خوداى ميھرهبان، تۆچ زوو فريا كهوتى ئەو بهرانه بنيرىته ھەوشەكەمان، تا لەبرى من بكرىته قوربانى..؟! خودايە ئەو بهرانه چەندە بيگوناھ دياربوو.. باوكم چەند بە دلرەقييهوه زاتى كرد سەرى بېرى و پارچە پارچەى بكات و گۆشتەكەى ببهخشيتهوه...

به ئىستاشهوه، ئەو به باشى له ماناى ئەم رستانه تىناگات، كهچى بهردموام له دلى خویدا دميانلى و دميانليتهوه.

كه تهپەى پى باوكى گەيشتهوه ھەوشە، ئەو ھىشتا به گرمۆلەھى لەنيو جيگەكەيدا بوو، دەيويست دوا شتى مالهكه بىت، كه باوكى دواى گەرانهوه دەيبينى، ياخود ھەر نەيبينى. بەردموام ھەولى دەدا خوئى بچوك و بچوكتر بكاتەوهو ھىشتا قەبارەى لەشى خوئى زۆر پى گەورترە بوو له قەبارەى لەشى ھەموو كەسەكانى تر. ئەو كاتەى دوو دەستەكە ھاتن و ويستان بەتانييەكەى لى بكنەوه، ئەو ھىشتا ھەولى دەدا توندتر بيپىچى لە خوئەوه. لەگەل راکيشانى بەتانييەكەدا (ئەو) وەك كەرويشكىكى تۆقيو ھەموو جەستەى كەوتە لەرزىن، وايزانى باوكييهتى و ئەمجارەش بۆ ھىنانى چەقۆ خويناوييەكە دەينيرىتهوه بۆ مالى دراوسىكەيان، بەلام باشبوو برا بچكۆلەكەى زۆر ھاوارى كرد: (جىم كەرەوه.. با منيش بيمە ژېر بەتانييەكەوه..!).

بۆگەنى سەيرانگە كەي شار

لە تاو بۆگەنى ئەو زىرابەى كە لە ناوەرەستى شار دروستكرابوو،
زۆرى نەمابوو خەلكەكە ھەمووى بە جارێك سەرى خۆيان ھەلگرن و
شارەكە جىبىلن. ھەرچەندە كەم نەبوون ئەو كەسانەى كە بۆگەن
راوى نابوون، بەلام ھىشتا شار ئەوئەندەى خەلك تىدا مابوو كە
بتواندرىت پىي بگوترىت شار.

لەگەل بەرىكردى ھەر رۇژىكى تردا، خەلكەكە زياتر ھەستيان بە
بۆگەنبوونى شار دەكرد، لەگەل زۆربوونى بۆگەنەكەشدا ئەو كەسانەى
كە سەرى خۆيان ھەلدەگرت و ھەلدەھاتن، زياتر زياتر دەبوون. پىتان
وا نەبىت ئەو كەسانەى كە مابوونەو لە خۆشەويستيانەو بووبىت
بۇ شارەكە و دلىان نەبەت جىي بىلن، بەلكو ئەوانىش دوو جۆر بوون،
جۆرىكىان ئەو كەسانە بوون كە بى دەسەلات بوون و تواناى رۇشتىيان

نەبوو و بە ناچاری ماپوونەو، جۆرەكەى تریشیان كەسانىك بوون
 ھەولیان دەدا وردە وردە لەگەڵ بۆگەنەكەدا بگونجینن و رابین..!.

باوكم زۆر بە باشى ئاگادارى چۆنىتیى دروستکردنى ئەو زیارە
 بوو.. ئەو دەیگوت: (كاربەدەستانی شار بەئینیان بە خەلكى شار دا كە
 سەیرانگەپەکیان لەناو شارددا بۆ دروست بكەن، ھەم بۆ رازاندنەو و
 جوانکردنى سیمای شارەكە و ھەم بۆ خزمەتکردنى خەلكى شار،
 چونكە ئەو شوینە ناوەرەستى شاربوو، بۆیە برپار درا سەیرانگەكە لەو
 جیپە دروست بكریت). باوكم دەیگوت: (ھیندە بە زووی دەست كرا
 بە جیپە جیكردنى پرۆژەكە، ھەرگیز نەدەجوو ئەقلی كەسەو ھیندە
 زوو تەواو ببی؟!، بیگومان نیەى خەلكى شار لە ھەمووان زیاتر بە
 پەلە بووین و ھەزمان دەكرد بە زوووترین كات پرۆژەكە تەواو بییت و
 رۆژىك زووتر قەشەنگبونى شارەكەمان ببینن. تەنانەت زۆربەمان
 ئامادەى خۆمان دەرپرێ كە بەبى بەرامبەر بەشداری بكەین و كار
 بكەین لەو پرۆژەيەدا، تەنیا بۆ ئەو كە كەركە چەند ساتىك زووتر
 تەواو بییت).

باوكم ھیندە بە خەمباریەو ئەم قسانەى دەگێراییەو، زۆر بە
 سانایى دلتەنگى بە ڕووخسارییەو بەدى دەكرا. ھەندىك جار چەند
 دلۆپىك فرمىسك بەرى قورگیان دەگرت و تەنگەنەفەسیان دەكرد،
 ھیندەى نەدەما بیخنكىنن و بۆ ماوہیەك لە قسەكردنیان دەخستن،
 پاش كەمىك بیدەنگى ئینجا دەستی دەكردەو بە تەواوکردنى

باسهكەي: (هەرچەندە هەر لە سەرەتاوە هیچ سیمایەکی سەیرانگەمان بە پرۆژەكەووە نەدەبینی، بەلام دەمانگوت رەنگە نەخشەي ئەم سەیرانگەيە لە دەروەي وڵاتەووە هینرايیت و ئیمە نازانین بە چ شیوەيەك دروست دەکریت!).

جار جار بە پەرۆكەي دەستی فرمیسکی چاوەکانی دەسپریه‌ووە و پاشان دەستی دەکردەووە بە قسە: (دوای تەواوبوونی پرۆژەكە كاربەدەستان داوایان لە خەلكی شار كردن كە دەبێ لە رۆژی كرده‌و‌ی سەیرانگەكەدا هەموویان ئامادەبن و ئاهەنگ بگێرین. هەرچەندە ئەو ئارەزووی كە خەلكەكە لە سەرەتادا هەیانبوو بەرامبەر كارەكە گەلیك كەم بوو بوو، بگره هەر نەشیان مابوو، بەلام خەمیشیان پێی نەدەخوارد، چونكە پێیان وابوو تەواوبوونی پرۆژەكە بەو شیوەيەش هیچ زیانیك بە ئەوان ناگەینێ.!. تا هەفتەيەكیش دوای تەواوبوونی ئاهەنگەكە هیچ كەسێك باسی سەیرانگەكەي نەدەکردو وەكو شتیکی نەبوو مامەئەي لەگەڵدا دەكرا، بەلام دوای ئەووە ئیدی باسكردنی بوو بە بەشێك لە ژبانی خەلك و كەوتە سەر زاران و بەردەوام لە كۆرۆ كۆبوونەووەكاندا.. لە مال و بازارو مزگەوتو هەموو جیگەيەكی تر، باس هەر باسی سەیرانگەكە بوو.. هەفتەيەك دوای تەواوبوونی سەیرانگەكە خەلكی شار هەستیان بە بۆگەنیکی بیزاركەر كردو هەر هەموومانێ كەرو كاس كرد. هەر ئەو رۆژە چەندین كەس بەهۆی ئەو بۆگەنەووە گیانیان لەدەست دا یان بە

بەلە رەوانەى نەخۇشخانە گران. سەرەتا كەسمان نەماندەزانى ئەو
 بۆگەنە لە كوۋو دەيت و سەرچاوەكەى كوۋيە!. ئەو شوپنەى كە بە
 ھىچ شيوەپەك بىرمان بۆى نەدەچوو، سەيرانگە تازەكە بوو. نازانم
 چۆن ئاشكرا بوو كە ئەو بۆگەنە لەو سەيرانگەپەو دەيت كە ھەفتەى
 پيشوو بە بۆنەى دروستگردنيپەو ئەھەنگمان گيپرا، ھەرودھا نازانم
 كەى ئاشكرا بوو و كى ئاشكراى كرد، بەلام باش دەزانم تا سەرچاوەى
 بۆگەنەكە دۆزراپەو گەليك كەس بە بۆن كەوتن و مردن. كارەساتەكە
 لەو دەپە دەواى ئەو دەى سەرچاوەى بۆگەنەكەش دۆزراپەو، كەسمان
 ھەولمان نەدا يان بىرمان لەو نەكردەو كە بە زووترين كات
 سەيرانگەكە كاول بكەين و شوپنەكەى كوۋر بكەينەو، بەلكو ھەر
 كەسەو لەلای خۆپەو ھەولئى دەدا بە زووترين كات لىى دوور
 بكەو پتەو و لىى ھەلدەھاتن، ھەرچەندە ئەو كەسانەى كە لەبەر
 بۆگەنەكە ھەلدەھاتن گەليك زۆربوون، بەلام بەردەوام كەسانىكىش
 ھەبوون بە خۇشحالپەو بەرەو لای بۆگەنەكە ملان دەنا..!. نازانم
 ئەو كەسانە چ ئارەزووپەكيان لە ھەلمزىنى ئەو بۆگەنە دەپىنى؟!
 تەنانەت كەسانى وا ھەبوون ھىندە گىرۆدەى بۆگەنەكە بووبوون،
 ئارەزووى بۆنگردنيان لە دوورەو دانەدەمرکاپەو، بەلكو بەرەو ئەو
 شوپنە دەچوون كە لە ھەموو شوپنەكانى تر زياتر بۆگەنى لى دەھات،
 ئەو شوپنەش زىرابى سەيرانگەكە بوو، كە ئىستا سەرتاپاى
 سەيرانگەكەى داگىرکردوو.

ھەر بەھەندەشەۋە نەۋەستان، بەلگۈ فېربوۋبوون وردە وردە سەرى مەنھۇلى زىرابەكەيان ھەلئەدەياھەۋە خۇيان فرې دەدايە ناۋ زىرابەكەۋە! زۆربەي ئەوانەى كە دەچۈنە ناۋ زىرابەكەۋە جارىكى دى نەدەبىنرانەۋە نەدەھاتنەۋە دەرئى.. ئىدى كەس نەيدەزانى چىيان بەسەر دى!، بەلام جار جار كەسانىكىيان ھەبوون كە دەھاتنەۋە دەرئى، بەلام چۆن ھاتنەۋەپەك؟! ھىندە بە بۆگەنى دەھاتنەۋە دەرئى، ھىچ كەسنىك زاتى نەدەكرد لىيان نىك بىتەۋە لەبارەى ناۋ زىرابەكەۋە پىرسىارىيان لى بىكات.. نەك ھەر ئەۋەندە، بەلگۈ وايان دەزانى چى بۆگەنى ناۋ زىرابەكەيە لەگەل خۇياندا ھىناۋايانەتە دەرئى، بۆيە لەگەل بىننىيان بە پەلە لىيان ھەلئەدەھاتنەۋە خۇيان لى دوور دەخستەنەۋە).

بەردەۋام ژمارەى ئەۋ كەسانەى كە لە ناۋ زىرابەكەۋە دەگەرەنەۋە زىادىيان دەكرد، ھەرۋەھا داۋى گەرانەۋەشيان ھەرۋا بە بىكارى دانەدەنىشتەن، بەلگۈ بەردەۋام ھەۋلىيان دەدا خەلئەكەنى زىاتر بۇ ناۋ زىرابەكە رابكىشەن ھەموو دەمىك پىروپاگەندەيان بۇ زىرابەكەۋە بۆگەنەكەى دەكردو بە قەسەى بىرقەدار دەيانرازانەدەۋە، بەلام داۋى ئەۋەى زانىيان كەس گوپىيان لى ناگرىتە ھەموو دوور دەكەۋەنەۋە لىيان، ئىدى دەستىيان كىرد بە رىفاندنى خەلك بۇ ناۋ زىرابەكە. باۋكەم يەكەك بوو لەۋ كەسانەى كە ھەر زوو بىسەرەشوپىن كراۋ رىفىنرا.

ئىستا رۆژ بە رۆژ ژمارەى ئەندامانى ناۋ زىرابەكە لە زىادبوون دايەۋ بىروا ناكەم لەم شارەدا تاكە خىزانىك مابىت كەسنىك يان

زىاتريان نەبووبىت بە مىوانى زىراپەكە.. ئىدى گىرنگ نىيە
بەخوشىيى خۇيان بىت يان بە زۆر، گىرنگ ئەوويە ھەتا كەسىك زىاتر
بىچىتە ناو زىراپەكەو، شار بۆگەنتر دەبىت.

خەلكى شار لە ترسى رفاىدىن چارەيەكى نوپيان دۆزىيەو، كە
رېگەى ھەلاتن و جىھىشتى شار، بەلام تا ئىستا ئەو كەسانەى كە
توانىويانەو فرىاكەوتوون شار جىبىلن، ئەوا جىيان ھىشتوو
رۇيشتوون، ئەو كەسانەش كە نەرۇيشتوون و ماونەتەو، تەنيا دوو
رېگەيان لەبەردەم داىە.. يان دەبىت ھەر ھەموويان شالائىكى
يەكجارى بۇ بنىر كىردى بۆگەنەكە بەرن و سەيرانگەو زىراپەكەى لە
بناغەو ھەلتەكىن، يان ئەوانىش مەنھۆلى زىراپەكە ھەلدەنەو
يەك يەك خۇيان ھەلدەنە ناوى.

گەرانه وه بۆ خهونه كان

پیش ئەۋەى گەرەكەكە جىبىلىم، ھەر بە يادى مندالىيەۋە بەرەو
ئەو دوكانە ملىم نا، كە بە مندالى ۋەكو زۆربەى ھاۋرىكانم، ھەموو
رۇژىك خەرجىي رۇژانەمم دەخستە دەستى ئەو مامە پىرەيەۋە، كە
زۆربەى كات لەبەردەمى دوكانە بچكۆلەكەى و لەسەر ئەو كورسىيە
دادەنىشت، كە ھەر خۇى لە تەختە شكاو دروستى كردبوو.

ھەموو جارىك مامە پىرەكە بە دەستى چەپى چەند دانەيەك
(كورسى نەعنا) دەخستە دەستە چكۆلەكانمەۋەۋە بە پىكەننەۋە
دەستى راستى دەخستە ژىر چەناگەم، ھىدى ھىدى دەنوشتايەۋە
دەمى لە سەرم نزيك دەكردەۋە، پاشان بە ھىۋاشى ناۋچاۋانمى ماچ
دەكردو بەرەو مائەۋە بەرپى دەكردمەۋە.

ھەر كە گەيشتمە بەردەمى دوكانەكە، بە پەلە چاوم گىپرا، بەو
 ھىوايەى جاريكى دى مامە پىرەكەو خەندە بەردەوامەكەى سەر لىوى
 بىينمەو، بەلام چەند چاوم گىپراو سەيرى ناو دوكانەكەو دەوروبەرىم
 كرد، جگە لەو چەند كورە لاوہى كە لە سووچىكى دوكانەكەو لە
 چواردەورى مېزىك دانىشتبوون و خەرىكى دۆمىنەگردن بوون، جۆرە
 قەرەباغىيەكيان لەو ناوہ دروست كردبوو، كەسى دىكەم بەرچاو
 نەكەوت، ئەمە جگە لەوہى كە دوكانەكەو شەمەكەكانى ناوى
 گۆرانكارىيەكى تەواويان بەسەردا ھاتبوو، ھەرەكەو چۆن تەواوى
 گەرەكەكەش گۆرانكارىيە بەسەردا ھاتبوو و ھىچ شوپىنىكى لەو گەرەكە
 نەدەچوو، كە چەند سالىكى تەمەنى مندالىمى لەنيو كۆلانەكانىدا
 لوول دابوو. راستە، ھەر لەو كاتەوہى كە مائمان لەو گەرەكە بارى
 كردبوو، بە رېبوارىيش رېم نەكەوتبووہو ئەو گەرەكەو سەرم پېيدا
 نەكردبووہو، بەلام ئەو گۆرانكارىيانەى بەسەرىدا ھاتبوون، گەلىك
 لەوہ زياتر بوون كە من بىرم لىى كردبووہو. ھەرچەندە
 گۆرانكارىيەكان شىوازيكى نوئى و قەشەنگەريان بە گەرەكەكە
 بەخشيىبوو، كەچى من لە خۆمەوہ بە بىينىيان دلگران بووم و ھەستم
 بە ويرانبوونى گەرەكەكە دەكرد، ھەرەكەو چۆن بە رووخسارى
 مندالەكانى گەرەكەوہ بىزارى و داروخاويەكى تەواوم دەبىنى.

لە رووخسارى ئەو مندالانەدا ھەستم بە جۆرە پىرىيەك دەكردو
 لە نيوان ژيانى مندالىي خۆمان و ئەواندا جىاوازيەكى تەواوم

دەبىنى. ئىمە بەردەوام شەپروال و بلووزىكى فاش يان كورتمان لەبەردا بوو، كە زۆر بە كەمى رىكدەكەوت ئەو پۇشاكانە بۇ خۇمان كراپىن، بەلكو ئەوانە پۇشاكى برا گەورەكانمان بوون، لەبەر ئەوئە بۇ ئەوان زۆر كورت دەبوونەو، دەبوون بە مولكى ئىمە، ھەر بۇيە بە دەگمەن رىكدەكەوت پىر بە بەرمان بن، جگە لەوئەش ھەرگىز نەدەبوو ئەو پۇشاكانەى كە دەمانپۇشەين رەنگيان سىپى بىت، بەلكو دەبوو ئەو رەنگانە بوونايە كە دايكەم پىيانى دەگوت (چلكهنگرن!)، لەگەل ئەوئەشدا دەلىنگى شەپروالەكەم بەردەوام لە قوردا بوو و سەردەستى بلووزەشم ھەموو كاتىك رەق بووبوو بە چلەم. ھەرچەندە ھەموو جارىك دايكەم بە دەرزىيەكى سىنجاك پەپۇيەكى دەبەست بە لاشانى راستى بلووزەكەمەو، بۇ ئەوئەى ھەر كاتىك چلەم ھات، پىپى بسىرەم، بەلام بوونى ئەو پەپۇيە ھەررەكو نەبوونى وابوو، چونكە بەردەوام ھەزم دەكرد چلەكە بە سەردەستى بلووزەكەم بسىرەم، مەگەر ئەو كاتانەى چاوى دايكەم لىوہ ديار دەبوو، يان لەبىرەم دەچوو بە قۇلى بلووزەكەمى بسىرەم، ئەوجا بە پەپۇكە دەمسىرى.

ئەو مندالانە ھىندە خاوين و پۇشتە بوون، بە ھىچ شىوہيەك پەلەيەكت بە پۇشاكەكانيانەو نەدەبىنى، لەگەل ئەوئەشدا ھەئسوكەوتيان لە ھەئسوكەتى پىرەپياويك دەچوو، كە لە كۇتايى تەمەنىدا لافا و سەرجەمى رەنج و ماندوو بوونەكانى رامالىيى..

ھېند بە خەمبارىيە ۋە رېيان دەگردو يەكدييان دەدواند، پېدەچوو
 بارىكى ئەۋەندە قورس بەسەر شانيانە ۋە بى، ئىستا نا تۈزىكى دى
 لەژىرىدا دەفلىقىيە ۋە. لە دلى خۇمدا گوتەم: (پېناچى ئەمانە ماناى
 يارىکردن بزان!..). خۇ ئەگەر واشبى ناھەقىيان نىيە، چونكە ئەۋ
 قىرتاۋەدى كۆلانەكە، جگە لەۋەدى گەرەكەكەى لە رەنگى رەشدا نوقم
 كىردوۋە، خۇل ۋ دارو بەردى كۆلانەكەشى داگىر كىردوۋە ۋ ناھىلى
 ئەۋان بە ئارەزوۋى خۇيان لەۋ ناۋەدا بگەوزنو خۇيان لەخۇل
 ۋەردەن. من بۇ خۇم جگە لەۋ كاتانەى سواری كەرە كلېرپاۋەكە
 دەبووم، ئىستاش كاتەكانى خۇلەخۇلۋەردان بە خۇشتىن كاتى
 تەمەنم دەزانم ۋ بەردەۋام خەۋن بە گەرپانەۋەى ئەۋ كاتانەۋە
 دەبىنم!. ھەرچەندە زۇرتىن تېھەئدانىشم لەسەرى خواردوۋە..
 ئەۋ كاتانەى كە بە سەرو گويلاكى خۇلاۋىيەۋە دەچوومەۋە مالى،
 ئىدى ھەر ئەۋەندەم خۇش بوو كە دايكەم بەۋ شىۋەيە دەبىنم،
 پېش ھەر شتىك تاكە نەعلەكەى باۋكەمى دەگرت بە دەستىيەۋەۋە بە
 جنىۋدان بەرەۋ رووم دەھات. من پېش ئەۋەى تاكە نەعلەكەم
 بەركەۋى، دەستەم دەگرت بە دەموچاۋمەۋەۋە بە ھەموۋ ھىزى خۇم
 دەمزرىكاندو دەگىرام، بەۋ ھىۋايەى دايكەم ۋاز لە لىدانم بەئىنى،
 بەلام ئەۋ گويى بە زرىكە زرىكى من نەدەداۋ چەند تاكە نەعلىكى
 دەگەياندە سمت ۋ رانم، پاشان تەشتىك ئاۋى دەگرد بە سەرو
 كەللەمدو قوراۋ بەئەملاۋ ئەۋلاۋ روومەتمدا دەھاتە خوارى، لە

گۆرانكارىيى تەواويان بەسەردا ھاتبوو، يان چەند قاتىكى دىكەيان
 لەسەر دروست كرابوو، نەدەناسرانەوہ. رەنگە خانووہكەى خۆشمان
 ئىستا چەند قاتىكى دىكەى لەسەر دروستكرابى و زۆر
 بەرزكرابىتەوہ، دەرگا تەختەكەى ھەوشە گۆرابى بە دەرگايەكى
 سى تاكىي گەورەى ئاسن و پەنجەرە بچكۆلەكانىشى ھىندەى لا
 ديوارىك گەورە كرابن، بەلام ئەمانە ھىچيان گرنگ نين، بەلكو
 ئەوہى بەلاموہ گرنگە و زۆریش دەمترسىنى، باخچەكەيە.. دەترسم
 ھەر ھەموو گولەكان ھەلقەندرابىتن و چىمەنەكەش بە چىمەنتۆ
 داپۆشرايى و باخچەكە كرابى بە گەراجى ئۆتۆمبىل!.. تاكە شتىك
 كە دلم پىي خۆشبوو بۆ دۆزىنەوہى خانووہكەمان، ئەو عەموودى
 كارەبايە بوو، كە ماوہيەك بەرلەوہى گەرەكەكە بەجى بىلن،
 لەبەردەم خانووہكەى ئىمە چەقىنراو لە سەرچەم عەموودەكانى
 ترى گەرەك گەورەتر بوو، ھەر بۆيە زۆربەى مندالانى گەرەك بۆ
 يارىكردن لە دەورى خىر دەبووينەوہو زۆر جارىش پىيدا
 سەردەكەوتىن.. تا ئەو جارەى يەككە لە ھاورپىكانم لە سەرى
 سەرەوہ كەوتە خواری و مرد. ئەو ھاورپىيەم بەردەوام ھەزى لە
 شوپنى بەرز دەكردو وەكو پشیلە لەسەر ئەو ديوار بۆ سەر ئەو
 ديوارو لەو سەربانەوہ بۆ ئەو سەربان بازىزىنى دەكرد، جگە
 لەوہش لە ھەموومان زياتر سواری پشتى ئەو كەرە كلكرپاوە دەبوو،
 كە خاوەنەكەى جەژنان دەيھىتايە گەرەك و پارەى پى پەيدا دەكرد.

ئەو كەرە كلكرپراوه جگه له لاوازييهكەى، بەردەوام سەدان مېشيش بە دەورى ئەو برينانەوه ئالابوون، كە بە سەرو كەللەيهوه بوون و هيئەدى تر نابووديان كردبوو، كەچى لای ئيمه جگه له وهى له هەموو كەسيك خوشهويستتر بوو، ديمەنیشى له هەموو شتيك جوانتر بوو!.

تا ماوهيهكى زۆر ئەو بەردە تيزه لهبەرچاوم ون نەدەبوو، كە چەقيبووه سەرى هاورپيکه م و كونی كردبوو، هەر بۆيه گەليك شهو لهسەر جيگای خەوتن له دايكەم دەپرسى: (بۆچى ئەو عەموودانە لانايرين؟!). دايكەم دەيگوت: (ئاخر كورم، ئەگەر ئەو عەموودانە لايرين، دوايى كارەبامان نابى). من هەر زوو وەلاميم دەدايهوه و دەمگوت: (ئينجا چيه.. با كارەمان نەبى، ئەوه نييه باپيرم دەلى جاران كارەبا نەبووه و خەلك شهوانه لهبەر چراو فانۆسدا دادەنیشان. با ئيمەش لهبەر چراو فانۆس دانيشين..). دايكەم چيدى تاقەتى گويگرتن و وەلامدانەوهى نەدەما، هەلەستا گلۆپەكانى دەكوژاندەوه و دەيگوت: (درەنگە كورم بخەوه.. بەيانی خەبەرمان نايتهوه!).

بەر له وهى گەرەكەكە بەجى بيلم، دوكانەكە مەم نا، بەو هيوايهى مامە پيرەكە ببينمەوه، هەر كە سەرم بە دوكانەكەدا كرد، يەكيك لهو گەنجانەى كە له چواردەورى ميژى دۆمينەكە دانيشتبوو، بەرەو رووم هات: (ها.. كاكە، چيت دەوى؟) بى

راوهستان: (کورسی نه‌عنا!) وام وت. کورپه‌که به په‌له دهستی راستی خسته په‌نای گویچکه‌ی راستی و به گالته‌جارییه‌وه گویچکه‌ی له دهمم نزیك کرده‌وه و پرسیی: (وتت چییی؟!‌). هیشتا به ته‌واوی وه‌لامیم نه‌دابوووه، که به هموو هیزی قاقایه‌کی لی‌داو چهند جاریك به له‌پی دهستی کی‌شای به رانیدا، قاجی به‌رز ده‌کرده‌وه و له زه‌وییه‌که‌ی ده‌کوتا!. پاشان رووی کرده‌ه‌اوری‌کانی و به هموو هیزی هاواری کرد: (ئه‌م براده‌ره داوای کورسی نه‌عنا ده‌کاتا!)، له‌گه‌ل بیستنی ئه‌و قسه‌یه‌دا، دایانه قاقای پی‌که‌نین و پوولی دو‌مینه‌که له ده‌ستیان که‌وته‌خواری.